

Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava

RAPORT

privind cerințele de
transparență și de
publicare a
informațiilor

2023

În conformitate cu Regulamentul nr.5/20.12.2013 privind cerințe prudențiale pentru instituțiile de credit și Regulamentul nr.575/2013 al parlamentului european și al consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a regulamentului (UE) nr.648/2012

1. CONSIDERENTE GENERALE	3
2. ASPECTE CU PRIVIRE LA INFORMAȚIILE CARE SUNT PROPRIETATEA BĂNCII ȘI LA INFORMAȚIILE CONFIDENȚIALE	3
3. INFORMAȚII CU PRIVIRE LA CADRUL DE ADMINISTRARE A ACTIVITĂȚII	3
3.1. INFORMAȚII REFERITOARE LA BANCA COOPERATISTĂ CAPITAL SUCEAVA	3
3.2. INFORMAȚII REFERITOARE LA ORGANIZAREA ORGANULUI DE CONDUCERE AL BĂNCII COOPERATISTE CAPITAL SUCEAVA	5
3.2.1. Numărul de mandate deținute de membrii organului de conducere	7
3.2.2. Politica de recrutare pentru selectarea membrilor organului de conducere și cunoștințele, calificările și expertiza efectivă a acestora	7
3.2.3. Politica privind diversitatea în materie de selecție a membrilor organului de conducere, obiective și orice ținte relevante stabilite în cadrul politicii respective, precum și măsura în care au fost atinse obiectivele și țintele respective ...	9
3.2.4. Politica privind conflictul de interese aplicabile Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava și organului de conducere ...	10
3.2.5. Informații referitoare la natura și substanța economică a tranzacțiilor cu părți afiliate	10
3.3. STRATEGIILE DE AFACERI ȘI DE ADMINISTRARE RISCURI	11
4. OBIECTIVELE ȘI POLITICILE BĂNCII COOPERATISTE CAPITAL SUCEAVA CU PRIVIRE LA ADMINISTRAREA RISCURILOR	12
4.1. INFORMAȚII CU PRIVIRE LA STRATEGIILE ȘI PROCESELE DE ADMINISTRARE A RISCURILOR	12
4.1.1. Strategia și procesul de administrare a riscului de credit	12
4.1.2. Strategia și procesul de administrare a riscului de piață	13
4.1.3. Strategia și procesul de administrare a riscului de lichiditate	14
4.1.4. Strategia și procesul de administrare a riscului operațional	15
4.1.5. Strategiile și procesele de administrare a riscurilor reputațional, strategic, efectul de levier, riscul de decontare-livrare și riscul de interconcentrare	16
4.2. INFORMAȚII CU PRIVIRE LA STRUCTURA ȘI ORGANIZAREA FUNCȚIILOR DE CONTROL	18
4.2.1. Informații cu privire la structura și organizarea funcției de administrare a riscurilor	18
4.2.2. Informații cu privire la structura și organizarea funcției de audit	23
4.2.3. Informații cu privire la structura și organizarea funcției de conformitate	24
4.3. MONITORIZAREA PERFORMANȚEI FUNCȚIILOR DE CONTROL DE CĂTRE ORGANUL DE CONDUCERE	24
4.4. MODIFICĂRI SEMNIFICATIVE PLANIFICATE LA FUNCȚIILE DE CONTROL	25
5. INFORMAȚII REFERITOARE LA FONDURILE PROPRII ȘI ADECVAREA CAPITALULUI LA RISCURI	25
5.1. SFERA DE APLICARE	25
5.2. INFORMAȚII REFERITOARE LA FONDURILE PROPRII	25
5.3. INFORMAȚII REFERITOARE LA CERINȚELE DE FONDURI PROPRII	27
5.4. INFORMAȚII REFERITOARE LA METODA APLICATĂ ÎN VEDEREA EVALUĂRII ADECVĂRII CAPITALULUI INTERN LA RISCURI ÎN SCOPUL SUSȚINERII ACTIVITĂȚILOR CURENTE ȘI VIITOARE	28
5.5. AMORTIZOARELE DE CAPITAL	29
6. EXPUNERI TOTALE	29
6.1. DEFINIREA TERMENILOR "ELEMENTE RESTANTE" ȘI "ELEMENTE DEPRECIATE"	29
6.2. METODE APLICATE PENTRU DETERMINAREA AJUSTĂRIILOR SPECIFICE ȘI GENERALE PENTRU RISCUL DE CREDIT	29
6.3. VALOAREA TOTALĂ A EXPUNERILOR DUPĂ COMPENSAREA CONTABILĂ, ȘI FĂRĂ LUAREA ÎN CONSIDERARE A EFECTELOR TEHNICILOR DE DIMINUARE A RISCULUI DE CREDIT ȘI VALOAREA MEDIE A EXPUNERILOR (DEFALCATĂ PE CLASE DE EXPUNERI)	32
6.4. REPARTIȚIA GEOGRAFICĂ A EXPUNERILOR	32
6.5. DEFALCAREA EXPUNERILOR PE TIPURI DE CONTRAPARTIDĂ	33
6.6. DEFALCAREA TUTUROR EXPUNERILOR ÎN FUNCȚIE DE SCADENȚA REZIDUALĂ	34
6.7. EXPUNERI RESTANTE, EXPUNERI DEPRECIATE ȘI AJUSTĂRI	35
6.8. EXPUNERI RESTRUCTURATE, NEPERFORMANTE ȘI ACTIVE EXECUTATE SILIT	36
7. INFORMAȚII REFERITOARE LA EXPUNERILE BĂNCII COOPERATISTE CAPITAL SUCEAVA LA RISCUL DE RATĂ A DOBÂNZII PENTRU POZIȚIILE NEINCLUSE ÎN PORTOFOLIUL DE TRANZACȚIONARE	39
8. INFORMAȚII PRIVIND NIVELUL INDICATORILOR CHEIE ÎNREGISTRAȚI LA FINELE ANULUI 2023	39
9. INFORMAȚII REFERITOARE LA POLITICA ȘI PRACTICILE DE REMUNERARE PENTRU CATEGORIILE DE PERSONAL ALE CĂROR ACTIVITĂȚI PROFESIONALE AU UN IMPACT SEMNIFICATIV ASUPRA PROFILULUI DE RISC	40

1. Considerente generale

Instituția de credit căreia i se aplică cerințele de transparență și de publicare este **Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava**.

Raportul este elaborat în vederea aplicării de către Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava a prevederilor Titlului I din cadrul Părții a opta a Regulamentului (UE) nr.575/26.06.2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr.648/2012 și a celor din Titlul II, cap. I, secțiunea 6 Transparența din cadrul Regulamentului nr.5/2013 privind cerințe prudențiale pentru instituțiile de credit.

Toate informațiile existente în acest document sunt aferente anului 2023 și au ca dată de referință 31.12.2023.

2. Aspecte cu privire la informațiile care sunt proprietatea băncii și la informațiile confidențiale

În conformitate cu Regulamentul nr.575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a regulamentul (UE) nr.648/2012, art.432, punctul 2, referitoare la definiția informațiilor proprietate a băncii, precum și a informațiilor confidențiale, următoarele informații sunt:

1. **proprietate a băncii** (dezvăluirea acestora ar produce prejudicii materiale și/sau concurențiale în cazul publicării):
 - Strategia generală de afaceri;
 - Modalitatea de determinare și urmărire a profilului de risc al băncii;
 - Sistemul de reglementari interne (strategii, politici, planuri, norme, manuale, proceduri);
 - Descrierea amănunțită a modelelor interne folosite pentru evaluarea riscurilor;
 - Descrierea detaliată a sistemului de limite folosite în administrarea riscurilor;
 - Orice alte informații de natură strategică.
2. **confidențiale** (dezvăluirea lor ar produce prejudicii materiale și de imagine pentru Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava, pentru clienți, furnizori și colaboratori):
 - Informații din contracte încheiate cu clienții și alți colaboratori sau furnizori ai Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava;
 - Orice fel de informații referitoare la arhitectura și funcțiunile sistemului informatic utilizat de Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava;
 - Orice informații referitoare la un anumit client, colaborator sau furnizor fără a avea acceptul acestuia.

Toate informațiile prezentate în cadrul acestui raport sunt semnificative în înțelesul art.432 alin.1 din cadrul Regulamentului nr.575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a regulamentul (UE) nr.648/2012.

3. Informații cu privire la cadrul de administrare a activității

3.1. Informații referitoare la Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava

Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava are o raza teritorială bine definită prin actul constitutiv având, pe lângă sediul social, un număr de 32 puncte de lucru.

Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava este afiliată la Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP. Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP este instituția de credit constituită prin asocierea băncilor cooperatiste din România, în scopul gestionării intereselor lor comune, urmării centralizate a respectării

dispozițiilor legale și a reglementărilor-cadru aplicabile, prin exercitarea supravegherii și a controlului administrativ, tehnic și financiar asupra organizării și funcționării acestora, denumită în continuare bancă.

Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava este o instituție de credit constituită ca asociație autonomă de persoane fizice unite voluntar în scopul îndeplinirii nevoilor și aspirațiilor lor comune de ordin economic, social și cultural, a cărei activitate se desfășoară, cu precădere, pe principiul întraajutorării membrilor cooperatori.

Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava și băncile cooperatiste din rețeaua CREDITCOOP au o identitate bine definită în sistemul bancar din România, constituirea primelor organizații cooperatiste de credit fiind situată în urmă cu mai bine de 150 de ani. În îndelungata lor existență, s-au evidențiat mai multe forme de organizare și mai multe denumiri ale organizațiilor cooperatiste de credit, ele fiind entități bine organizate, cu o rază proprie de operare și cu acte constitutive proprii. Aceste organizații cooperatiste de credit au prețuit întotdeauna principiile cooperatiste, statuate la nivel internațional, ele fiind constituite ca asociații de persoane fizice, unite voluntar, în scopul îndeplinirii nevoilor și aspirațiilor lor comune, de întraajutorare a membrilor asociați, iar hotărârile adunărilor generale luându-se în mod democratic, pe baza principiului un om – un vot. Acestea au statut de afiliate la Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP și beneficiază, din punct de vedere al activității financiar-bancare, de serviciile agențiilor acesteia, repartizate judicios în teritoriu.

Activitatea băncilor cooperatiste din rețeaua CREDITCOOP este coordonată de Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP, care emite reglementări obligatorii, și le supraveghează pe acestea din punct de vedere prudential, controlându-le și reprezentându-le interesele în relația cu instituțiile statului și alte organisme.

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP asigură promovarea intereselor băncilor cooperatiste afiliate, având următoarele atribuții principale:

- a) reprezentarea intereselor comune economice, financiare, juridice, social-culturale ale băncilor cooperatiste afiliate, în fața Băncii Naționale a României, a instituțiilor publice și a instanțelor judecătorești;
- b) urmărirea și asigurarea coeziunii și buneii funcționări a întregii rețele, scop în care Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP întreprinde toate măsurile necesare pentru a garanta lichiditatea și adecvarea capitalului la riscuri la nivelul fiecărei organizații cooperatiste de credit și la nivelul rețelei în ansamblul său, inclusiv, dacă este cazul, prin acordarea de asistență financiară băncilor cooperatiste afiliate;
- c) emiterea actului constitutiv-cadru și a altor reglementări-cadru pentru organizarea activității în cadrul rețelei;
- d) supravegherea băncilor cooperatiste afiliate, în ceea ce privește respectarea de către acestea a dispozițiilor legii și reglementărilor emise de Banca Națională a României, a actului constitutiv-cadru și a reglementărilor-cadru ale Băncii Centrale Cooperatiste CREDITCOOP și exercită controlul riscurilor la acestea;
- e) garantarea în întregime a obligațiilor băncilor cooperatiste afiliate, sens în care dispune măsurile necesare pentru asigurarea plății de către acestea a contribuțiilor stabilite;
- f) lichidarea băncilor cooperatiste afiliate;
- g) raportarea, în conformitate cu reglementările în vigoare, a datelor și informațiilor solicitate de Banca Națională a României;
- h) asigurarea gestionării resurselor disponibile din rețea;

i) asigurarea decontării operațiunilor de încasări și plăți între băncile cooperatiste afiliate și a operațiunilor de încasări și plăți ale propriei rețele în relația cu trezoreria statului și cu celelalte instituții de credit, prin contul curent deschis la Banca Națională a României;

j) instruirea personalului și organizarea de acțiuni cu caracter social-cultural de interes comun.

În vederea îndeplinirii atribuțiilor specifice, Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP poate face recomandări și poate dispune măsuri față de băncile cooperatiste afiliate sau poate propune Băncii Naționale a României aplicarea de sancțiuni.

Constituirea, funcționarea, modificarea actului constitutiv, dizolvarea, fuziunea, divizarea și lichidarea organizațiilor cooperatiste de credit urmează regimul societăților pe acțiuni.

Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava are un număr variabil de membri cooperatori, iar capitalul social al unei organizații cooperatiste de credit este variabil și este format din părți sociale de valoare egală. Valoarea nominală a unei părți sociale este stabilită prin actul constitutiv-cadru, dar nu poate fi mai mică de 10 lei.

Părțile sociale nu pot fi reprezentate prin titluri negociabile. Ele sunt indivizibile și nu pot fi vândute, cesionate sau gajate decât numai între membrii cooperatori, cu excepția cazurilor de încetare a calității de membru potrivit actului constitutiv, respectiv între băncile cooperatiste afiliate la Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP.

3.2. Informații referitoare la organizarea organului de conducere al Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava

Organele de conducere ale Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava sunt: adunarea generală, consiliul de administrație și directorii, stabilite potrivit Actului constitutiv, în conformitate cu prevederile Legii nr.31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr.99/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.227/2007, cu modificările și completările ulterioare, care asigură îndeplinirea funcției de supraveghere și a funcției de conducere în cadrul organizației cooperatiste de credit.

Atribuțiile și responsabilitățile organelor de conducere ale Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava sunt prevăzute în actul constitutiv și în regulamentul de organizare și funcționare.

Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava este administrată în sistem unitar, conducerea instituției fiind delegată de către consiliul de administrație către directori.

Adunarea generală a acționarilor este organul de conducere care decide asupra activității acesteia și asigură politica economică și de creditare.

Adunarea generală a acționarilor se întrunește cel puțin o dată pe an sau ori de câte ori este necesar și are ca principale atribuții: să discute, să aprobe sau să modifice situațiile financiare anuale, pe baza rapoartelor prezentate de consiliul de administrație și de auditorul financiar; să stabilească programul de activitate, bugetul de venituri și cheltuieli pentru exercițiul financiar următor. Adunarea generală hotărăște printre altele asupra: schimbării obiectului de activitate al băncii; prelungirea duratei de funcționare; majorarea capitalului social.

Consiliul de administrație se întrunește cel puțin o dată la 3 luni și are următoarele competențe de bază: stabilirea direcțiilor principale de activitate și de dezvoltare ale băncii; stabilirea sistemului contabil și de control financiar și aprobarea planificării financiare; numirea și revocarea directorilor și stabilirea remunerației lor; supravegherea activității directorilor; pregătirea raportului anual, organizarea adunării generale a membrilor cooperatori și implementarea hotărârilor acesteia.

Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava este administrată de către un consiliu de administrație format din 5 membri, aleși de adunarea generală, pentru un mandat de 4 ani, numărul acestora fiind întotdeauna impar.

Consiliul de administrație alege dintre membri săi un președinte al consiliului.

Consiliul de Administrație al Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava este constituit din 5 membri, astfel:

- Sainiuc Iuliana – președinte, membru independent;
- Barabaș Liliana – membru independent;
- Marcu Georgeta – membru;
- Ursulean Elena – membru;
- Jitaru Nicoleta – membru.

Pe parcursul anului 2023, activitatea Consiliului de administrație al Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava s-a desfășurat în cadrul a 42 de ședințe, la care au participat toți membrii acestuia.

Conducerea executivă a Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava este asigurată de către 2 directori, după cum urmează:

- Ursulean Elena – director general;
- Jitaru Nicoleta – director general adjunct.

Conducerea activității băncii cooperatiste este delegată de către consiliul de administrație la doi directori, numind pe unul dintre ei director general și pe celălalt director general adjunct.

Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava are constituit un Comitet de administrare a riscurilor, care asistă Consiliul de Administrație în îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin pe linia administrării riscurilor. Comitetul de administrare a riscurilor este compus din membri ai organului de conducere care nu exercită nicio funcție executivă în banca cooperatistă.

Comitetul de administrare a riscurilor este compus din membri ai organului de conducere care nu exercită nicio funcție executivă în Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava, astfel:

- Barabaș Liliana - președinte
- Sainiuc Iuliana – membru
- Marcu Georgeta – membru

Atribuțiile, componența și modul de organizare și funcționare a Comitetului de administrare a riscurilor sunt prevăzute în Regulamentul de organizare și funcționare a comitetului de administrare a riscurilor, aprobat de Consiliul de administrație al Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava.

Comitetul de administrare a riscurilor este structura organizațională cu rol consultativ, responsabil pentru calitatea și eficiența gestionării riscurilor în cadrul Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava.

Comitetul de administrare a riscurilor consiliază organul de conducere cu privire la apetitul la risc și strategia globală privind administrarea riscurilor, actuale și viitoare, ale Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava și asistă organul de conducere în supravegherea implementării strategiei respective de către conducerea superioară.

Comitetul de administrare a riscurilor constituit la nivelul Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava are următoarele atribuții: asigură informarea consiliului de administrație asupra problemelor și evoluțiilor semnificative ce ar putea influența profilul de risc al băncii; dezvoltă politici și proceduri adecvate pentru identificarea, evaluarea, monitorizarea și controlul riscurilor semnificative. Comitetul de administrare a riscurilor stabilește procedurile de administrare a riscului de credit, riscului de piață, riscului operațional, riscului de lichiditate și a altor riscuri. Comitetul de administrare a riscurilor stabilește limite corespunzătoare pentru expunerea la riscuri, analizează în ce măsură planurile alternative corespund situațiilor neprevăzute, efectuează teste de stres asupra riscurilor. Comitetul de administrare a riscurilor dispune măsuri pentru monitorizarea riscurilor. Comitetul de administrare a riscurilor contribuie la:

stabilirea profilului de risc și a limitelor pentru apetitul și toleranța la risc; stabilirea obiectivelor și strategiei pentru fiecare risc semnificativ în parte; determinarea raportului dintre risc și profit; transpunerea în norme, proceduri și manuale a politicilor privind administrarea riscului. Comitetul de administrare a riscurilor este responsabil și pentru gestionarea elementelor din bilanțul băncii într-un mod activ și pentru menținerea unei lichidități adecvate nevoilor de afaceri ale băncii; menținerea solvabilității la nivelul standardelor în vigoare; gestionarea riscului valutar; gestionarea eficientă a capitalului băncii.

Structura organizatorică a Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava este clară și transparentă în relația cu propriul personal și în relația cu Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP, și este realizată într-un mod care promovează eficacitatea și demonstrează prudența conducerii acestei instituții de credit. Ea asigură un flux corespunzător de informații, pe verticală - în ambele sensuri - și pe orizontală, care permite informarea organului de conducere asupra riscurilor aferente activității și funcționării băncii cooperatiste, informarea conducătorilor structurilor, precum și a personalului atât asupra strategiilor, cât și asupra politicilor și procedurilor stabilite, difuzarea informațiilor între structurile instituției de credit pentru care respectivele informații prezintă relevanță.

Liniile de raportare, precum și alocarea responsabilităților și a competențelor în cadrul Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava, sunt clare, precise, bine definite, transparente, coerente și utilizate, respectiv aplicate.

În structura organizatorică a Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava, pe lângă organul de conducere și comitetele de lucru, se regăsesc servicii, compartimente. Activitățile se desfășoară la sediul social și la sediile secundare din raza de activitate a băncii cooperatiste.

3.2.1. Numărul de mandate deținute de membrii organului de conducere

Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava a optat pentru sistemul unitar de administrare.

În cadrul acestui sistem, membrii organului de conducere al Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava dețin următoarele mandate:

- Președintele Consiliului de administrație deține un mandat în funcție neexecutivă (ca președinte - membru al consiliului de administrație);
- Membrii consiliului de administrație dețin câte un mandat în funcție neexecutivă, cu excepția directorului general și a directorului general adjunct care, pe lângă un mandat în funcție neexecutivă (ca membru al consiliului de administrație) dețin și câte un mandat în funcție executivă (ca director general, respectiv director general adjunct al băncii);

Membrii organului de conducere dispun, la nivel colectiv, de cunoștințe, aptitudini și experiență adecvate pentru a fi în măsură să înțeleagă activitățile desfășurate de bancă, inclusiv principalele riscuri ale acestora, astfel încât ei se pot pronunța în deplină cunoștință de cauză cu privire la toate aspectele asupra cărora trebuie să decidă potrivit competențelor lor.

3.2.2. Politica de recrutare pentru selectarea membrilor organului de conducere și cunoștințele, calificările și expertiza efectivă a acestora

Prin Politica de recrutare a membrilor organului de conducere se urmărește ca toți membrii organului de conducere să dispună în orice moment de bună reputație, onestitate, integritate și gândire independentă.

Persoanele nominalizate să exercite atribuții și responsabilități de administrare și/sau de conducere a băncii cooperatiste sunt evaluate în baza a mai multe criterii, respectiv:

1. reputație, onestitate și integritate
2. cunoștințe, aptitudini și experiență adecvate
3. gândire independentă
4. alocarea unui timp suficient pentru îndeplinirea funcțiilor ce le revin.

Reputația, onestitatea și integritatea

Un membru al organului de conducere este considerat a avea o bună reputație și a da dovadă de onestitate și integritate dacă nu există motive obiective care să sugereze contrariul, în special fiind luate în considerare informațiile relevante disponibile privind factorii sau situațiile referitoare la condamnări, acțiuni de urmărire penală în curs sau cercetări administrative în curs, etc.

Cunoștințe, aptitudini și experiență adecvate

Membrii organului de conducere trebuie, în mod permanent, să înțeleagă activitatea băncii cooperatiste și riscurile aferente în mod proporțional cu responsabilitățile ce le revin potrivit domeniilor alocate, inclusiv să înțeleagă în mod adecvat domeniile pentru care un membru al organului de conducere nu este direct responsabil, dar pentru care răspunde solidar, împreună cu ceilalți membri ai organului de conducere.

Membrii organului de conducere trebuie să înțeleagă cadrul de administrare a activității instituției de credit, rolul și responsabilitățile lor și, după caz, structura grupului, precum și orice potențiale conflicte de interese care ar putea să apară în legătură cu acestea.

Membrii organului de conducere trebuie să aibă capacitatea de a contribui la implementarea unei culturi, a unor valori corporative și a unor comportamente adecvate în cadrul organului de conducere și al băncii cooperatiste.

Evaluarea adecvării cunoștințelor, aptitudinilor și experienței trebuie să ia în considerare:

- a) rolul, atribuțiile și capacitățile necesare aferente funcției;
- b) cunoștințele și aptitudinile dobândite prin educație, pregătire și practică;
- c) experiența practică și profesională dobândită în funcțiile anterioare;
- d) cunoștințele și aptitudinile dobândite de către membrul organului de conducere și demonstrate prin conduita sa profesională.

Evaluarea trebuie să ia în considerare nivelul și profilul educației fiecărui membru al organului de conducere, precum și dacă aceasta este în domeniul financiar-bancar sau în alte domenii care ar putea fi considerate relevante pentru domeniul financiar-bancar. În mod particular, poate fi considerată relevantă pentru domeniul financiar-bancar educația în domenii precum economie, statistică și econometrie, drept, contabilitate, audit, administrație, reglementare financiară, tehnologia informației.

Evaluarea nu se limitează la nivelul de studii absolvite de către membrul organului de conducere sau la atestarea referitoare la vechimea în cadrul unei instituții. În acest sens, se va efectua o analiză aprofundată a experienței practice a membrului organului de conducere, luând în considerare natura, amploarea și complexitatea activității desfășurate de entitățile în care a activat, precum și funcțiile exercitate de acesta în respectivele entități.

La evaluarea cunoștințelor, aptitudinilor și experienței unui membru al organului de conducere, se iau în considerare experiența teoretică și practică referitoare la:

- a) piețele bancare și financiare;
- b) cerințele legale și cadrul de reglementare;
- c) planificarea strategică, înțelegerea strategiei de afaceri sau a planului de afaceri ale unei instituții și realizarea acestora;
- d) administrarea riscurilor (identificarea, evaluarea, monitorizarea, controlul și diminuarea principalelor tipuri de riscuri aferente activităților unei instituții), inclusiv experiența legată în mod direct de responsabilitățile membrului organului de conducere;
- e) contabilitate și audit;
- f) evaluarea eficacității cadrului de administrare a activității al unei instituții, asigurarea unui cadru de administrare, a unei supravegheri și a unor controale eficiente; și

g) interpretarea informațiilor de natură financiară ale unei instituții, identificarea, pe baza acestor informații, a aspectelor-cheie precum și a unor controale și măsuri adecvate.

Membrii organului de conducere trebuie să dețină suficientă experiență practică și profesională pentru o perioadă suficient de lungă.

La evaluarea experienței practice și profesionale obținute de un membru al conducerii superioare în funcțiile anterioare, se iau în considerare în special următoarele:

- a) natura funcției de conducere deținute și nivelul ierarhic al acesteia;
- b) perioada de timp pentru care a fost deținută funcția;
- c) natura și complexitatea activității aferente funcției respective, inclusiv structura organizatorică a acesteia;
- d) sfera competențelor, atribuțiile de natură decizională și responsabilitățile asumate de membrul conducerii superioare;
- e) cunoștințele tehnice dobândite prin deținerea funcției;
- f) numărul subordonaților.

Gândirea independentă

La evaluarea gândirii independente se evaluează dacă membrii organului de conducere:

- a) dispun de abilitățile comportamentale necesare, inclusiv:
 - i) curaj, convingere și puterea de a evalua și de a contesta în mod eficient deciziile propuse de către alți membri ai organului de conducere;
 - ii) capacitatea de a pune întrebări membrilor conducerii superioare cu privire la exercitarea atribuțiilor lor; și
 - iii) capacitatea de a nu fi influențat de opiniile celorlalți membri fără realizarea unei analize proprii atente a respectivelor opinii.
- b) se găsesc în situații de conflicte de interese, într-o măsură care ar afecta capacitatea acestora de a-și îndeplini sarcinile în mod independent și obiectiv.

Alocarea unui timp suficient de către un membru al organului de conducere

Banca cooperatistă evaluează dacă un membru al organului de conducere poate să dedice suficient timp pentru îndeplinirea funcțiilor și responsabilităților sale, inclusiv pentru înțelegerea activităților desfășurate de instituțiile de credit, a principalelor riscuri și a implicațiilor activităților desfășurate, precum și a strategiei privind administrarea riscurilor.

Membrii organului de conducere trebuie să-și poată îndeplini sarcinile inclusiv în perioade de activitate deosebit de intensă, cum ar fi în caz de restructurare, relocare a băncii cooperatiste, achiziție, fuziune, preluare sau o situație de criză sau ca urmare a unor dificultăți majore legate de una sau mai multe din operațiunile sale, luând în considerare că în astfel de perioade poate fi necesară alocarea unui timp suplimentar celui alocat în perioadele obișnuite.

3.2.3. Politica privind diversitatea în materie de selecție a membrilor organului de conducere, obiective și orice ținte relevante stabilite în cadrul politicii respective, precum și măsura în care au fost atinse obiectivele și țintele respective

Politica de promovare a diversității în cadrul organului de conducere are în vedere:

- un set larg de calități și aptitudini la recrutarea membrilor organului de conducere, pentru a obține o varietate de opinii și experiențe și pentru a facilita exprimarea unor opinii independente și un proces decizional solid în cadrul organului de conducere;
- aspecte precum educația și experiența profesională, genul, vârsta;
- măsuri pentru a asigura egalitatea de tratament și oportunități pentru persoanele de diferite genuri.

3.2.4. Politica privind conflictul de interese aplicabile Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava și organului de conducere

Politica privind conflictele de interese identifică relațiile, serviciile/activitățile sau tranzacțiile în care pot apărea conflicte de interese, modul de gestionare a acestora și măsurile care urmează să fie adoptate pentru prevenirea sau gestionarea respectivelor conflicte (exemple: separare adecvată a atribuțiilor, stabilirea de obstacole în calea circulației informațiilor, stabilirea responsabilității membrilor organului de conducere să se abțină de la vot cu privire la orice chestiune în care un membru are sau ar putea avea un conflict de interese sau în care obiectivitatea sau capacitatea membrului de a-și îndeplini sarcinile în mod corect ar putea fi compromisă în alt fel etc).

Politica are în vedere cel puțin următoarele situații în care pot să apară conflicte de interese:

- a) interese economice (exemplu: împrumuturi acordate de bancă unei societăți deținute de salariații băncii);
- b) relații personale sau profesionale cu angajații băncii;
- c) un alt loc de muncă sau un de muncă anterior, din trecutul apropiat al unui salariat (exemplu: ultimele trei locuri de muncă);
- d) relații personale sau profesionale cu părți externe relevante implicate (exemplu: asocierea cu furnizori, firme de consultanță sau alți furnizori de servicii importanți) și
- e) influența politică sau relațiile politice.

Activitățile care pot fi afectate de potențiale conflicte de interese trebuie să fie identificate și supuse unei monitorizări independente, exercitate de salariați neimplicați direct în activitățile respective

3.2.5. Informații referitoare la natura și substanța economică a tranzacțiilor cu părți afiliate

Având în vedere sistemul unitar de administrare, la nivelul Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava, organul de conducere este reprezentat de consiliul de administrație.

Părțile afiliate organizației cooperatiste de credit cuprind membrii organului de conducere ai organizației cooperatiste de credit, precum și persoanele care dețin funcții-cheie în respectiva organizație cooperatistă de credit împreună cu:

- i. entitățile în care aceștia au / prezintă interese directe sau indirecte; și
- ii. membrii apropiați ai familiei acestora, care se anticipează să influențeze sau să fie influențați de aceștia în raport cu instituția de credit; aceștia pot include: partenerul de viață și copiii persoanei; copiii partenerului de viață al persoanei; dependenți ai persoanei sau ai partenerului de viață al acestuia.

Facem precizarea că pentru banca cooperatistă „entitățile în care aceștia au/prezintă interese directe sau indirecte” sunt reprezentate de membrii organului de conducere și persoanele care dețin funcții-cheie în Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava.

Persoanele care dețin funcții cheie sunt membri ai personalului ale căror funcții le conferă o influență semnificativă asupra orientării instituției de credit, însă care nu sunt membri ai organului de conducere.

Tranzacțiile cu părțile afiliate aferente Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava includ expunerile din credite înregistrate în bilanț și cele din afara bilanțului precum și relații comerciale cu banca, cum ar fi contractele de servicii, achizițiile și vânzările de active, contracte de construcții, acorduri de leasing și operațiuni de scoatere în afara bilanțului.

În cadrul Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava, tranzacțiile cu părțile afiliate nu au un impact semnificativ asupra instituției de credit.

3.3. Strategiile de afaceri și de administrare riscuri

Strategia de afaceri a Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava se stabilește pe un orizont de timp de 3 ani (pe termen mediu). În prezent strategia de afaceri a Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava este stabilită pentru perioada 2023 – 2025, perioadă în care principalele axe de dezvoltare sunt:

- orientarea către schimbare și adaptare la noile tendințe din domeniu;
- orientarea către clienți a tuturor activităților;
- urmărirea evoluției pieței, pentru identificarea previzională a diferențelor apărute sau care pot să apară, pe baza unor analize efectuate asupra diversității nevoilor financiare ale clienților;
- preocuparea pentru noi tipuri de produse sau servicii financiare, noi exigențe privind funcționalitatea acestora, noi facilități preferate de clienți etc;
- conturarea tendințelor pieței și orientarea băncii spre oportunități atractive, adaptabile la resursele și capacitățile ei, asigurându-și astfel un potențial generator de creștere și rentabilitate;
- includerea în obiectul de activitate a activității de emiteră și administrare a altor mijloace de plată, cum ar fi cecul, cambia și biletul la ordin;
- inițierea demersurilor necesare pentru efectuarea de operațiuni valutare și pentru introducerea cardurilor;
- crearea, menținerea și consolidarea relațiilor pe termen lung cu clienții existenți și cu ceilalți parteneri de afaceri, asigurarea unor relații privilegiate cu aceștia și, pe baza lor, fidelizarea într-o proporție ridicată a respectivilor clienți;
- determinarea potențialilor clienți să apeleze la produsele și serviciile oferite de bancă și identificarea unor modalități de răsplătire a fidelității lor.

În cadrul strategiei de afaceri elaborată pe orizontul de timp de 3 ani se stabilesc obiective specifice fiecăruia din cei 3 ani pe măsura derulării acestora.

Strategia de afaceri a Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava este fundamentată și aprobată de Consiliul de Administrație al băncii. Conducerea superioară a băncii are rolul de a implementa strategia de afaceri și de a se asigura și de faptul că aceasta este comunicată personalului în funcție de responsabilitățile deținute de fiecare dintre membri personalului, în vederea îndeplinirii atribuțiilor specifice.

Strategia de dezvoltare a Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava în perioada 2023-2025 urmărește a asigura o dezvoltare durabilă a băncii și în concordanță cu resursele de care dispune, fără a-și asuma riscuri sporite provenite dintr-o expansiune bruscă a activității și/sau una teritorială.

Organul de conducere al Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava are în vedere o administrare sănătoasă a instituției de credit din punct de vedere al riscurilor.

Strategia de administrare a riscurilor a Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava este elaborată anual și are în vedere stabilirea unor limite de risc pe principalele mari categorii de riscuri astfel încât să se asigure realizarea obiectivelor strategice, iar banca să-și asume în principal doar riscurile iminente activităților desfășurate. Prin urmare banca nu încurajează asumarea de riscuri suplimentare.

Astfel, Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava privește activitatea de administrare a riscurilor ca pe o prioritate în conducerea activității instituției de credit, aceasta reprezentând de altfel fundamentul pe care se sprijină strategia de afaceri a băncii.

Direcțiile strategice ale băncii sunt astfel construite încât atingerea obiectivelor de performanță stabilite să se realizeze fără asumarea unui nivel ridicat al riscurilor.

În acest sens, Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava asigură desfășurarea activității în condițiile implementării și susținerii unor sisteme de gestionare a riscurilor adecvate și în conformitate cu strategia de administrare a riscurilor a Băncii Centrale Cooperatiste CREDITCOOP.

În ceea ce privește elaborarea, aprobarea, implementarea și monitorizarea strategiei de administrare a riscurilor, următoarele structuri au atribuții cheie definite în acest sens:

- Consiliul de Administrație;

- Comitetul de administrare a riscurilor;
- Conducerea superioară a Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava;
- Compartimentul Administrare riscuri.

Factorii de risc previzibili, definiți și în cadrul planurilor de afaceri elaborate atât la nivel individual cât și la nivel de rețea CERDITCOOP sunt următorii:

- adoptarea unor reglementări legislative sau normative restrictive cu impact nefavorabil;
- implementarea greoaie a digitalizării datorită specificului rețelei;
- acțiuni directe ale competiției (publicitate susținută la nivel național a unor produse și servicii);
- instabilitate și lipsa de predictibilitate a măsurilor guvernamentale;
- adoptarea unor reglementări legislative sau normative restrictive cu impact nefavorabil;
- schimbări demografice nefavorabile;
- schimbări ale nevoilor, gusturilor sau preferințelor clienților, precum și creșterea gradului de îndatorare și a riscului de neplată;
- presiunea crescândă a concurenței.

4. Obiectivele și politicile Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava cu privire la administrarea riscurilor

4.1. Informații cu privire la strategiile și procesele de administrare a riscurilor

Funcția de administrare a riscurilor este implicată în mod activ la elaborarea strategiilor Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava privind administrarea riscurilor semnificative și în toate deciziile privind administrarea acestora oferind o imagine completă asupra întregii game de riscuri la care este expusă instituția de credit.

Administrarea riscurilor presupune prevenirea, monitorizarea și limitarea expunerilor băncii cooperatiste la riscuri, precum și determinarea nivelului de asumare a anumitor riscuri, astfel încât, la momentul producerii lor, banca să dispună de capacitatea de a depăși impactul financiar negativ pe care acestea îl pot determina.

4.1.1. Strategia și procesul de administrare a riscului de credit

Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava a emis o serie de reglementări interne care guvernează aspectele legate de managementul riscului de credit, respectiv strategie și politică, proceduri și planuri alternative pentru situații neprevăzute. Strategia riscului de credit pentru anul 2023 include categoriile de credit pe care banca le promovează, grupate pe categorii de clienți. De asemenea, în strategie se prevede că orice operațiune care conduce la înregistrarea unor expuneri mari sau la majorarea acestora, precum și orice operațiune care prezintă în alt fel un risc deosebit, se va efectua numai cu aprobarea prealabilă a Consiliului de administrație al organizației cooperatiste de credit. Sectoarele economice de activitate ale clienților care au acces la credite sunt: financiar, bancar, asigurări, bugetar de stat și de asigurări sociale, servicii, transporturi, comerț, industrie, construcții, agricultură, silvicultură, zootehnie, piscicultură etc. Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava creditează forma de proprietate privată a membrilor cooperatori și a clienților persoane juridice și persoane fizice, altele decât membrii cooperatori. Pentru dispersarea riscului de credit și încadrarea în limitele generale ale densității riscului stabilite pe categorii de clienți, banca va urmări încadrarea în limitele prevăzute în Normele privind acordarea de credite de către OCC, astfel: soldul creditelor acordate persoanelor juridice, și persoanelor fizice nemembri cooperatori să nu depășească 15% din activele băncii.

Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava acordă credite clienților rezidenți din România, care domiciliază, au sediul social și își desfășoară activitatea în raza teritorială de operare consemnată în actul constitutiv al acesteia.

Aria geografică în care activează Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava este județul Suceava.

Operațiunile de creditare efectuate de banca cooperatistă se fac exclusiv în moneda națională (leu), iar bonitatea clienților se determină pe baza veniturilor realizate în aceeași monedă cu creditul acordat. Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava acordă credite în conformitate cu normele și reglementările emise de Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP în acest sens, a căror durată inițială maximă nu a depășit 300 de luni pe parcursul anului 2023. Scadențele de rambursare ale ratelor de credit și de plată a dobânzilor aferente sunt consemnate în grafice de rambursare realiste stabilite de comun acord cu clientul. Garantarea creditelor se face cu garanții personale și cu garanții reale. Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP a stabilit condițiile de garantare pentru: creditele de consum acordate clienților persoane fizice, creditele pentru investiții imobiliare acordate clienților persoane fizice, creditele acordate persoanelor fizice entități economice și persoanelor juridice (valoarea garanțiilor constituite va acoperi în proporție de cel puțin 120% valoarea creditului și dobânda aferentă primului an de creditare).

Costul creditului este determinat de costul surselor atrase și împrumutate și de administrarea creditului.

Profitabilitatea portofoliului de credite a fost estimată pe categorii de clienți, în estimarea ei ținându-se cont atât de rata de referință și de marja de dobândă care au fost estimate pe baza obiectivelor strategice cât și de costul riscului.

În cadrul Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava este interzisă creditarea persoanelor cu care banca se află în relații speciale (auditorul financiar; membrii unor comisii special constituite), și nu se acordă credite în condiții de favoare personalului propriu și familiilor acestuia.

Pentru administrarea riscului de credit au fost stabilite atribuții și responsabilități pe diferite niveluri organizatorice, respectiv începând de la nivelul departamentului Creditare, la nivelul departamentului Administrare riscuri, al Comitetului de administrare a riscurilor, al organelor cu funcție de conducere și terminând cu responsabilitățile organelor cu funcție de supraveghere.

În vederea realizării strategiei pentru riscul de credit, Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava a stabilit o serie de limite: pe produse bancare specifice, pe sectoare economice, pe zone geografice, pe tipuri de clientelă și limite aferente riscului rezidual.

Pentru asigurarea recuperării creditelor în situația în care împrumutatul nu-și respectă obligațiile contractuale de rambursare a ratelor scadente, de plată a dobânzilor și a celorlalte obligații rezultate din contract, din cauze care nu au putut fi prevăzute la acordarea creditului, Banca solicită împrumutaților, garanții asiguratorii, respectiv: garanții reale (garanții reale imobiliare - ipotecă de rang 1, garanții reale mobiliare) și garanții personale (garanți personali - giranți, fidejutori, asigurarea riscului de neplată sau altor riscuri, cesiune pe veniturile obținute, garanția bancară), cea din urmă fiind categoria predominantă. Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP a stabilit modalitățile de determinare și asigurare a valorii garanțiilor pentru creditele acordate persoanelor fizice, inclusiv membrilor cooperatori. Pentru împrumuturile de valori semnificative (peste 40.000 lei), sunt alese acele garanții care își păstrează valoarea în timp, care nu necesită o prea mare prelucrare/pregătire, al căror cost este ridicat și care sunt ușor vandabile, respectiv garanțiile reale (imobiliare, mobiliare, financiare).

De asemenea, banca a stabilit un sistem de avertizare timpurie care furnizează informații referitoare la momentul în care o organizație cooperatistă de credit se apropie de momentul în care nu se va putea încadra în nivelul de risc pentru care a optat, moment în care sunt necesare măsuri speciale de reducere a riscului de credit.

4.1.2. Strategia și procesul de administrare a riscului de piață

Strategia de administrare a riscului de piață se axează pe administrarea riscului ratei dobânzii și se concentrează pe două mari direcții, respectiv pe creșterea și diversificarea surselor de finanțare atrase pe termen scurt și mediu, pe de o parte și pe practicarea unor dobânzi active și pasive atractive la produsele bancare oferite clienților.

Principalele forme de manifestare ale riscului ratei dobânzii care au fost urmărite pe parcursul anului 2023 de către banca cooperatistă sunt: riscul marjei dobânzii reprezentat de o serie de indicatori (marja brută a dobânzii, marja brută ajustată a dobânzii, marja netă a dobânzii bancare, venituri din dobânzi) și riscul modificării ratei dobânzii analizat din două puncte de vedere și anume, din perspectiva efectului de venit (aceasta este o abordare pe termen scurt) și din perspectiva efectului valorii economice a capitalului (valoarea internă a băncii stabilită ca diferență între valoarea prezentă a activelor și valoarea prezentă a datoriilor).

În cadrul băncii cooperatiste nu se determină cerință minimă de capital reglementată pentru riscul de piață deoarece banca nu deține portofoliu de tranzacționare. Cu toate acestea, riscul aferent componentei riscului de piață care pune în evidență riscul ratei dobânzii din activități din afara portofoliului de tranzacționare este evaluat pe baza unor analize anticipative și este acoperit cu necesar intern de capital. În cadrul acestor analize anticipative, se determină și declinul potențial al valorii economice a organizației cooperatiste de credit prin aplicarea metodologiei standardizate prevăzută în anexă la Regulamentul BNR nr.5/20.12.2013 privind cerințe prudențiale pentru instituțiile de credit, cu modificările și completările ulterioare. Pentru diminuarea acestui risc, dacă declinul potențial al valorii lor economice, rezultat prin aplicarea acestei metodologii, este mai mare de 5%, banca cooperatistă determină necesar intern de capital.

Pentru riscul marjei dobânzii și riscul modificării ratei dobânzii analizat din perspectiva efectului de venit (abordarea pe termen scurt) Banca a stabilit metode calitative de evaluare și diminuare.

De asemenea, Banca a stabilit responsabilități pentru gestiunea riscului de rată a dobânzii la nivelul trezoreriei, la nivelul compartimentului Administrare riscuri și la nivelul Comitetului de administrare a riscurilor.

4.1.3. Strategia și procesul de administrare a riscului de lichiditate

În prezent banca cooperatistă se bazează, în general, pe resursele atrase pe plan local (adică, depozitele clienților) pentru a-și îndeplini nevoile de lichiditate.

Principalele obiective operaționale ale strategiei riscului de lichiditate definite de Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava sunt: obiective generale, obiective de administrare a lichidității intraday, obiective de administrare a lichidității pe termen scurt, obiective de administrare a lichidității pe termen mediu și lung.

Pentru măsurarea lichidității Banca monitorizează o serie de indicatori de evaluare: indicatorul de lichiditate, lichiditatea imediată, indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate, indicatorul de finanțare stabilă netă, credite acordate clienței în depozite atrase de la clienți, disponibilități și depozite la vedere în surse atrase de la clientelă (acesta este un indicator specific care măsoară volatilitatea pasivelor), ponderea activelor lichide în total active, ponderea activelor lichide în datoriile privind clientela, nivelul cheltuielilor cu dobânda plătită la facilitățile de creditare oferite de Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP. De asemenea, la nivelul departamentelor de Trezorerie și Administrare riscuri se monitorizează o serie de indicatori de avertizare timpurie care să ajute în procesul de identificare, în regim de urgență, a creșterii riscului sau a vulnerabilităților în ceea ce privește poziția lichidității sau necesitățile potențiale de finanțare.

Managementul lichidității este realizat de conducătorii băncii cooperatiste.

Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava a definit capacitatea de contrabalansare și rezerva de lichiditate care este stabilită astfel încât să acopere nevoia de lichiditate în condiții de criză și care a fost calibrată în funcție de anumiți factori, lichiditatea și profitabilitatea, dinamica managementului lichidității - care depinde de fluxurile de încasări și plăți.

O sursă importantă de lichidități la nivelul băncii cooperatiste este fluxul de numerar generat de operațiunile zilnice care trebuie să fie controlat și estimat cu precizie. Pentru a estima fluxul de numerar, banca cooperatistă ia în considerare comportamentul clienților, inclusiv caracterul sezonier al acestuia. Banca cooperatistă este conștientă că managementul riscului de lichiditate are atât efecte legate de preț (prețul la care pasivele pot fi achiziționate), cât și efecte legate de cantitate și reputație. De aceea, nivelul depozitelor este monitorizat permanent cu ajutorul analizelor și rapoartelor prezentate în cadrul Comitetului de administrare a riscurilor.

Principale scopuri ale managementului activelor și pasivelor sunt de a maximiza, sau cel puțin de a stabili, ecarterul (spread-ul) dintre venituri și cheltuieli și de a maximiza valoarea de piață a băncii cooperatiste. Politica Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava prevede realizarea unui management corect al activelor și pasivelor în contextul gestionării corespunzătoare a surselor atrase și a plasamentelor efectuate din aceste surse. Prin politica sa, Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava asigură și păstrarea încrederii și a reputației.

Managementul activelor și pasivelor include atât analiza din punct de vedere al tipului de clienți al structurii activelor și pasivelor purtătoare de dobândă, cât și analiza nevoii de modificare a nivelului dobânzii activelor și pasivelor. Banca cooperatistă a stabilit pârghiile privind accesul la finanțare pe termen scurt, care este de fapt un risc de lichiditate imediată, precum și pârghiile privind accesul la finanțare pe termen lung. De asemenea, banca cooperatistă a definit atribuțiile și responsabilitățile compartimentului Administrare riscuri precum și responsabilitățile pentru organul cu funcție de conducere și Consiliul de administrație.

Sursele interne care sunt utilizate pentru obținerea unei cantități importante de numerar sunt reprezentate de numerarul din casierii, finanțarea cu numerar de la băncile cooperatiste cu care Banca are încheiate convenții în acest sens, sumele din contul curent, inclusiv cel de rezervă minimă obligatorie, retragerea depozitelor interbancare neajunse la scadență, utilizarea pârghiilor în scopul determinării clienților să opteze pentru menținerea în cadrul sistemului a disponibilităților la vedere și la termen, atragerea de noi depozite la termen în zonele în care există această posibilitate.

Sursele externe care sunt utilizate pentru obținerea unei cantități importante de numerar sunt reprezentate de activele cu grad mare de lichiditate în care este păstrată rezerva mutuală de garantare constituită la nivelul rețelei, facilitățile de creditare oferite de BCCC, precum și de la băncile cooperatiste cu care Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava are încheiate acorduri de finanțare pentru situații neprevăzute.

4.1.4. Strategia și procesul de administrare a riscului operațional

Riscul operațional reprezintă riscul unei pierderi determinate fie de utilizarea unor procese, sisteme sau resurse umane inadecvate sau care nu și-au îndeplinit funcția în mod corespunzător, fie de evenimente și acțiuni externe.

Riscul operațional se delimitează de riscul reputațional, dar include riscul de proces, risc care poate fi numit și risc de pierdere care poate fi rezultatul unui proces eronat sau inadecvat, sisteme, erori umane sau al unor evenimente externe sau incertitudini legale.

În concordanță cu harta riscurilor, riscul operațional este împărțit în 3 subcategorii: Riscuri interne provenite de la oameni, procese și sisteme și riscuri externe, Riscul de securitate IT și Riscul juridic (legal), în cadrul cărora au fost identificate o serie de grupe mari de evenimente de risc operațional.

În managementul riscului operațional, au fost introduse măsuri operaționale pentru ameliorarea riscului, precum sistemul de control intern (SCI). Pe de altă parte, riscurile sunt evitate în mod conștient prin neimplicarea în anumite tranzacții și activități. Transferul riscurilor operaționale, de exemplu prin încheierea polițelor de asigurare sau prin externalizare, este privit ca un alt instrument de control al riscului. În urma unei analize atente, riscurile operaționale pot fi acceptate cu bună știință. Banca cooperatistă își stabilește planuri de continuitate a afacerii pentru a aborda riscurile operaționale care se materializează.

Banca cooperatistă determină cerințe minime de capital pentru riscul operațional aferent întregii activități utilizând abordarea de bază.

În ceea ce privește operaționalizarea strategiei de risc, managementul riscurilor operaționale, utilizat ca instrument în vederea atingerii obiectivelor și principiilor definite în strategia de risc, folosește printre altele și metode procedurale cuprinzătoare care sunt avute în vedere în special pentru a îndeplini nevoia de management activ al riscului și integrarea controlului riscului, și anume, în locul unui sistem de limite VaR (valoare așteptată la risc), măsurile procedurale sunt în principal utilizate pentru a controla riscul operațional. Acestea includ, printre altele, managementul continuității afacerii, politicile de externalizare și asigurare. În plus, analizele sunt efectuate pentru a asigura continuitatea durabilă a afacerii - pe baza perspectivei unei activități viabile cu ajutorul scenariilor de criză și precauțiilor de a evita amenințările la adresa continuității (planul de continuitate a afacerii,

planurile alternative pentru situații neprevăzute). Pe lângă aceste măsuri active de a controla riscul operațional, monitorizarea constantă a riscurilor operaționale este de asemenea un factor cheie. Măsurile prevăzute în planurile alternative pentru situații neprevăzute au fost stabilite pentru a aborda evenimente care apar în ciuda acestor precauțiuni. Mai mult, măsurile de control ale riscului sunt, de asemenea, reevaluate regulat.

Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava a definit următoarele principii ale managementului riscului operațional:

- optimizarea procesului;
- completitudinea și inteligibilitatea obținerii datelor despre eveniment;
- principiul proporționalității în proiectarea pașilor de management al riscului operațional;
- evaluarea continuă a riscurilor operaționale și măsurile de control și monitorizare;
- acceptarea riscului;
- monitorizarea riscului operațional.

Banca Cooperatistă CAPITAL Suceava raportează lunar către Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP toate evenimentele de risc operațional, risc de securitate IT și juridic înregistrate până la finele lunii încheiate.

Formele de control/diminuare al/a riscului, care sunt disponibile pentru managementul riscurilor operaționale sunt următoarele: evitarea, ameliorarea, transferul, acceptarea.

4.1.5. Strategiile și procesele de administrare a riscurilor reputațional, strategic, efectul de levier, riscul de decontare-livrare și riscul de interconcentrare

Banca definește **riscul reputațional** ca fiind riscul actual sau viitor de afectare negativă a profiturilor și capitalului determinat de percepția nefavorabilă asupra imaginii băncii cooperatiste ca urmare a publicității negative făcute practicilor de afaceri și/sau persoanelor legate de acestea, sau a persoanelor din conducere, indiferent dacă este conformă realității sau nu, producând o pierdere a încrederii clienților, ceea ce conduce la nerealizarea profiturilor estimate.

Pentru anul 2023, prioritățile Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava au fost:

- susținerea și promovarea activităților desfășurate de persoanele fizice atât pentru satisfacerea unor nevoi personale cât și pentru dezvoltarea și consolidarea gospodăriilor proprii;
- susținerea și dezvoltarea în limita plafoanelor stabilite a activităților desfășurate de persoanele fizice cu profesii liberale și de către persoanele juridice ce operează în zonele de funcționare a unităților băncii cooperatiste;
- asigurarea în permanență a unei lichidități în măsură să permită derularea normală a activității proprii, cât și pentru completarea resurselor în cazul în care se înregistrează temporar un deficit de resurse.

Identificarea și evaluarea riscului reputațional se realizează atât pe baza unor metode calitative de identificare și evaluare cât și pe baza unor metode cantitative de evaluare care constau în scenariile bazate pe observații istorice și în scenariile de criză ipotetice.

Monitorizarea riscului reputațional se realizează atât prin utilizarea unui set intern de indicatori de avertizare cât și prin monitorizarea nivelului de risc aferent acestei categorii.

Pentru reducerea riscului reputațional, banca cooperatistă, pe lângă calculul, înregistrarea și raportarea unui necesar de capital intern, urmărește în permanență actualizarea reglementărilor interne cu privire la activitatea de cunoaștere a clientelei și de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, rezolvarea reclamațiilor formulate de unii clienți. De asemenea, prin monitorizarea și analiza reclamațiilor formulate de clienți, se urmărește îmbunătățirea activității de front-office și realizarea obiectivului de a avea un comportament corect față de clienți.

Riscul strategic reprezintă riscul actual sau viitor de afectare negativă a profiturilor și capitalului determinat de schimbări în mediul de afaceri sau de decizii de afaceri defavorabile, de implementarea inadecvată a deciziilor sau de lipsa de reacție la schimbările din mediul de afaceri.

Procesul de identificare a riscului strategic provenit din factori interni de risc, este urmărit printr-un sistem de repere/indicatori care permit evidențierea derapajelor în asumarea strategiilor având ca acoperire un interval de timp delimitat.

Reperetele principale în acest proces, care sunt analizate prin raportarea la nivelul marcat în strategii sunt:

- nivelul de afectare al portofoliului de către factorii de risc;
- nivelul concentrărilor de risc raportat atât la portofoliu cât și la fondurile proprii;
- profitabilitatea înregistrată;
- evoluția principalilor indicatori de eficiență și de risc;
- încadrarea în nivelul de risc asumat.

Pe lângă riscurile interne, se iau în calcul și riscurile externe sau exogene care sunt generate de factori externi, fac parte din categoria riscurilor necontrolabile și se caracterizează prin faptul că banca cooperatistă nu poate exercita niciun fel de control asupra lor pentru a le preveni apariția, astfel că apariția lor poate afecta sau chiar împiedica realizarea obiectivelor stabilite în planurile strategice.

Principalii factori de risc extern identificați sunt:

- Schimbările tehnologice – banca se poate confrunta cu riscul de schimbări tehnologice deoarece concurenții săi pot să dezvolte sisteme sau servicii la costuri mai reduse;
- Factorii economici – condițiile economice globale, regionale sau naționale pot să afecteze nivelul profitabilității;
- Cadrul de reglementare – modificările actelor normative și ale normelor emise de autoritatea de supraveghere, de autoritățile fiscale, de autoritățile locale și alte organisme autorizate;
- Schimbarea regimului politic;
- Catastrofe naturale;
- Atacuri teroriste;

Datorită faptului că factorilor exogeni de risc nu li se poate preveni apariția și nici nu li se poate diminua impactul prin proceduri de control intern, sunt analizați principalii factori de risc externi identificați în vederea luării unei hotărâri cu privire la modul în care aceștia vor fi gestionați (dacă banca va accepta riscurile generate de aceștia, dacă le va elimina sau dacă va reduce nivelul activităților afectate de ele).

Identificarea și măsurarea riscului strategic se realizează prin analiza procesului de pregătire a planului strategic și prin estimarea corectitudinii acestui plan.

În vederea monitorizării eficiente a riscului strategic, se analizează lunar stadiul de realizare a principalelor obiective strategice și se urmărește ca acestea să se încadreze în nivelul de risc stabilit de organul de conducere. În vederea monitorizării eficiente a încadrării în nivelul de risc, au fost stabilite limite (niveluri) în funcție de care se face evaluarea calitativă a riscului.

Riscul de decontare reprezintă riscul manifestat ca urmare a faptului că decontarea în cadrul unui sistem nu se desfășoară așa cum s-a anticipat.

Riscul de decontare este administrat doar la nivelul Băncii Centrale Cooperatiste CREDITCOOP.

În conformitate cu prevederile “CEBS Guidelines on the management of concentration risk under the supervisory review process (GL31)”, **riscul de interconcentrare** este generat de interacțiuni între expuneri la diferite tipuri de risc, pe categorii diferite de risc, care au ca determinant un factor de risc sau mai mulți factori de risc aflați în interacțiune.

Pentru a evita subestimarea riscului de concentrare, o instituție de credit trebuie să ia în considerare, de asemenea, riscul semnificativ de interconcentrare. Având în vedere acest aspect, în cadrul băncii analiza riscul de interconcentrare se va realiza la nivelul departamentului de Administrare riscuri.

Această analiză a riscului de interconcentrare se va realiza cu ajutorul unor indicatori/analize de risc prezentate în cadrul procedurilor de administrare a riscurilor cuprinse în categoria “Alte riscuri”.

De asemenea, la determinarea profilului general de risc, analiză care se realizează lunar la nivelul departamentului de Administrare riscuri banca ia în considerare și riscul de interconcentrare.

Includerea riscului de interconcentrare în matricea profilului de risc va presupune ajustarea punctajelor aferente diferitelor categorii/subcategorii de riscuri cu anumiți coeficienți stabiliți de către Consiliul de administrație al Băncii Centrale Cooperatiste CREDITCOOP, coeficienți sunt utilizați de toate organizațiile cooperatiste de credit.

Totodată, în situația în care în urma analizelor efectuate se va constata că o anumită categorie de risc se află cuprinsă în același timp încadrată în două sau mai multe tipuri de interconcentrări, coeficientul de ajustare pentru acea categorie de risc va respecta principiul contaminării, luându-se în calcul coeficientul de ajustare cel mai mare.

La nivelul băncii cooperatiste, analiza riscului de interconcentrare se realizează lunar de către compartimentul Administrare riscuri și se raportează direcției Administrare riscuri din cadrul Băncii Centrale Cooperatiste CREDITCOOP și Comitetului de administrare riscuri constituit la nivelul băncii cooperatiste.

Pentru a face față fenomenelor neașteptate, gestionarea riscurilor la nivelul băncii cooperatiste va fi abordată într-o manieră integrată și va presupune:

- Activități preventive (de prevenire, de protecție și de pregătire), care sunt concentrate spre prevenirea/diminuarea pagubelor potențiale generate de manifestarea riscului reputațional, strategic, riscul asociat folosirii excesive a efectului de levier, riscul de decontare/livrare riscuri și riscului de interconcentrare, care fac parte din categoria „Alte riscuri”;
- Activități de management operativ care se întreprind în timpul manifestării acestor tipuri de risc.

De asemenea, pentru a putea fi realizat un management eficient al acestor riscuri este nevoie de un flux al informației pentru ca informațiile privind evenimentele care pot produce risc reputațional, risc strategic, risc asociat folosirii excesive a efectului de levier, risc de decontare/livrare și risc de interconcentrare, să ajungă la Comitetul de administrare a riscurilor constituit la nivelul Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava și să poată fi cuantificate de acesta. În acest sens, Comitetul de administrare a riscurilor va stabili următoarele elemente, și anume:

- informațiile care trebuie să circule în interiorul băncii cooperatiste;
- periodicitatea transmițerilor (cât de des se vor transmite);
- canalul pe care se va realiza transmiterea - adică pe e-mail, pe fax, telefonic, etc.

Urmare stabilirii unui astfel de flux informațional, Comitetul de administrare a riscurilor va dispune de informații suficiente pentru a cunoaște o mare parte din evenimentele care pot produce risc reputațional, risc strategic, risc asociat folosirii excesive a efectului de levier, risc de decontare/livrare riscuri și risc de interconcentrare, le va putea monitoriza și va putea adopta măsuri preventive acolo unde constată că este necesar.

4.2. Informații cu privire la structura și organizarea funcțiilor de control

4.2.1. Informații cu privire la structura și organizarea funcției de administrare a riscurilor

Banca cooperatistă administrează riscurile aferente activităților ce pot fi desfășurate în conformitate cu actul constitutiv și cu legislația specifică instituțiilor de credit, conform autorizației acordate de Banca Națională a României, pe măsura desfășurării activităților respective. Riscurile semnificative care se au în vedere sunt următoarele: riscul de credit care include și riscul de concentrare și riscul rezidual aferent tehnicilor de diminuare a riscului de credit, riscul de lichiditate, riscul de piață, riscul operațional care

include și riscul juridic, riscul reputațional, riscul strategic și riscul asociat folosirii excesive a efectului de levier.

Funcția de administrare a riscurilor este îndeplinită de diferitele subdiviziuni organizaționale ale băncii cooperatiste, de la nivelul Consiliului de Administrație și a conducerii acestora, până la nivelul departamentelor și al subunităților teritoriale.

În cadrul băncii cooperatiste, în scopul identificării, măsurării, diminuării și raportării riscurilor la care sunt sau pot fi expuse, pentru calcularea și evaluarea continuă a necesităților de capital intern necesare realizării adecvării capitalului la profilul de risc, a fost elaborat un set de reguli structurat pe câteva secțiuni și anume:

1. Metodologia riscului de credit;
2. Metodologia riscului de lichiditate;
3. Metodologia riscului de piață;
4. Metodologia riscului operațional;
5. Metodologia altor riscuri (reputațional, strategic, efectul de levier, decontare-livrare, interconcentrare);
6. Procesul de testare la stres prin intermediul scenariilor de criză – politică și procedură
7. Procesul intern de evaluare a adecvării a capitalului la riscuri, care cuprinde Procesul intern de evaluare a adecvării a capitalului la riscuri, Strategia de menținere a nivelurilor de capital și Planul privind capitalul și un număr de norme interne care privesc atât derularea operațiunilor pentru realizarea principalelor activități desfășurate în cadrul băncii cooperatiste și administrarea riscurilor aferente acestora (de exemplu: norme de creditare, norme de casierie etc.) cât și politici și metodologii antifraudă.

Metodologiile riscurilor de credit, de lichiditate, de piață, operațional, alte riscuri, sunt denumiri generice care se referă la setul de reglementări interne, separate, (strategii, politici, proceduri, planuri alternative) aferente fiecărui risc semnificativ în parte.

Toate seturile de reguli enumerate mai sus sunt revizuite în mod regulat și actualizate pentru a reflecta modificările cu privire la cunoștințe și proceduri. Comitetul de administrare a riscurilor, șeful compartimentului administrare riscuri și departamentele competente relevante pentru risc, sunt responsabile în comun pentru pregătirea, actualizarea și dezvoltarea ulterioară a materialelor din cadrul metodologiilor utilizate în administrarea riscului, cu luarea în considerare a tratamentului care se aplică pentru cele 2 categorii de materiale prezentate la aliniatul precedent. Fiecare astfel de document este aprobat de către Consiliul de Administrație. Metodologia aprobată devine ulterior disponibilă prin intermediul intranetului pentru a fi verificată de către șefii tuturor departamentelor.

Consiliul de Administrație al Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava este responsabil cu aprobarea și revizuirea profilului de risc al băncii, aprobarea și revizuirea periodică a politicilor referitoare la administrarea riscurilor, stabilirea competențelor și responsabilităților în domeniul administrării riscurilor, aprobarea externalizării de activități, aprobarea politicii de instruire a personalului și este responsabil pentru stabilirea apetitului la risc și a toleranței la risc la un nivel care să asigure atingerea obiectivelor strategice stabilite la nivelul băncii cooperatiste și să asigure funcționarea sănătoasă a acesteia. Totodată, Consiliul de Administrație supraveghează modul în care conducerea băncii implementează politicile respective și se asigură ca directorii băncii iau măsurile necesare pentru identificarea, evaluarea, monitorizarea și controlul riscurilor, inclusiv pentru cele asociate activităților externalizate. Implementarea politicilor și comunicarea politicilor și procedurilor în cadrul băncii este responsabilitatea directorilor băncii. De asemenea, directorii băncii sunt responsabili cu menținerea unor sisteme de raportare adecvate privind expunerea la riscuri, cu încadrarea acestora în limitele aprobate, precum și cu menținerea eficienței sistemului de control intern.

Activitatea de administrare a riscurilor se desfășoară în cadrul băncii cooperatiste sub coordonarea Comitetului de Administrare a Riscurilor. Acesta este un comitet permanent, a cărui funcționare și ale cărui atribuții sunt reglementate printr-un regulament al comitetului care indică componența, responsabilitățile și

modul de raportare către organele cu funcție de supraveghere. Regulamentul Comitetului de Administrare a Riscurilor și componența acestuia sunt aprobate de către Consiliul de Administrație al Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava. Comitetul de Administrare a Riscurilor este direct subordonat Consiliului de Administrație și îndeplinește și funcția de informare a Consiliului de Administrație cu privire la expunerea băncii la riscuri.

La nivelul Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava, Comitetul de administrare a riscurilor se întrunește lunar în reuniuni ordinare. Pe parcursul anului 2023, Comitetul de administrare a riscurilor s-a întrunit de 12 ori.

La nivelul băncii cooperatiste funcționează un departament în cadrul căruia își desfășoară activitatea șeful compartimentului administrare riscuri. Având în vedere că activitatea de administrare a riscurilor este una din activitățile care au un impact semnificativ asupra profilului de risc al băncii cooperatiste, șeful compartimentului administrare riscuri al acesteia a fost aprobat de Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP pentru a ocupa această funcție, deoarece este considerat atât persoană de conducere de nivel mediu cât și persoană cu funcție cheie.

4.2.1.1. Informații cu privire la sfera de cuprindere și tipul sistemelor de raportare și de cuantificare a riscurilor

Pentru determinarea principalelor categorii de risc semnificativ și a subcategoriilor lor de risc în cadrul băncii cooperatiste s-a avut în vedere faptul că banca desfășoară, în principal activități bancare tradiționale, respectiv atragerea economiilor de la populație și plasarea lor în credite acordate, în special persoanelor fizice. De asemenea, banca a avut în vedere și faptul că majoritatea creditelor acordate sunt credite de valori mici (valoarea medie a unui credit este de aproximativ 24.000 lei) care, chiar în condițiile în care sunt garantate cu garanții personale, sunt în măsură să asigure o dispersie a riscului de credit. Această afirmație este susținută de nivelul relativ scăzut de credite restante înregistrate la nivelul băncii cooperatiste față de media înregistrată la nivelul sistemului bancar.

Astfel, principalele categorii și subcategorii de riscuri cu care s-au confruntat pe parcursul anului 2023 și se confruntă în continuare banca cooperatistă au fost stabilite a fi următoarele:

- Riscul de credit în cadrul căruia au fost stabilite următoarele subcategorii de risc: Riscul de contrapartidă, Riscul de concentrare și Riscul rezidual provenit din tehnicile de diminuare a riscului de credit;
- Riscul de piață în cadrul căruia au fost stabilite următoarele subcategorii de risc: Riscul marjei dobânzii; Riscul modificării ratei dobânzii; Riscul valutar – care este un risc nesemnificativ deoarece banca desfășoară doar operațiuni în monedă națională, singurul contact al acestora cu valuta fiind acela pe care l-au avut prin casele de schimb valutar;
- Riscul operațional în cadrul căruia au fost stabilite următoarele subcategorii de risc: Riscuri interne provenite de la oameni, procese și sisteme și riscuri externe; Riscul juridic;
- Riscul de lichiditate în cadrul căruia au fost stabilite următoarele subcategorii de risc: Riscul de refinanțare; Riscul de lichiditate al pieței;
- Alte riscuri în cadrul căruia au fost stabilite următoarele subcategorii de risc: Riscul reputațional, Riscul strategic, Riscul asociat folosirii excesive a efectului de levier, Riscul de decontare/livrare și Riscul de interconcentrare.

Având în vedere complexitatea redusă a activităților desfășurate în cadrul băncii cooperatiste, organul de conducere a considerat că aceste categorii și subcategorii de risc acoperă toate riscurile provenite din activitățile desfășurate.

În cadrul fiecărei subcategorii de risc procesul de management al riscului în conformitate cu ICAAP presupune parcurgerea continuă a următorului ciclu:

- Identificarea riscului,
- Cuantificarea riscului și determinarea capitalului de acoperire a acestuia,
- Acumularea riscului pe măsura creșterii și/sau a diversificării activităților,
- Determinarea capitalului de acoperire pentru riscurile noi acumulate și/sau stabilirea măsurilor necesare pentru limitarea acestora,
- Monitorizarea și controlul ulterior al riscului,

În cadrul băncii cooperatiste, au fost stabilite următoarele acțiuni pe care banca le-a definit și le derulează în vederea implementării procesului intern de adecvare a capitalului la riscuri (ICAAP):

1. Elaborarea strategiilor de management a fiecărei categorii de risc semnificativ și corelarea lor cu strategia de afaceri – se stabilesc principalele categorii de risc și modalitatea de administrare a acestora;
2. Identificarea riscului – se identifică, în mod continuu riscurile aferente diverselor activități desfășurate. Pentru identificarea riscului, se utilizează următoarele metode: chestionare pentru personalul de execuție și chestionare pentru personalul de conducere care sunt utilizate pentru completarea și analiza Matricei de rating a eficacității managementului operațional, liste de pericole în care sunt culese erorile înregistrate pe un număr de aproximativ 137 de subactivități desfășurate în cadrul băncii și brainstorming pe activități și/sau pe departamente;
3. Măsurarea (cuantificarea) riscului – au fost stabilite principalele tipuri de risc cuantificabile și cele necuantificabile și, în funcție de tip au fost stabilite metode cantitative sau calitative de evaluare și diminuare. Este important de menționat că banca cooperatistă a cuantificat, pe baza unor analize anticipative (scenarii de criză ipotetică și scenarii bazate pe observații istorice) toate categoriile de risc semnificativ (risc de credit, risc de lichiditate, risc de piață, risc operațional, risc reputațional și risc strategic).
4. Calcularea capitalului de acoperire a riscului – se stabilește (permanent) capitalul intern și necesarul de capital intern pentru acoperirea riscurilor cuantificabile;
5. Agregarea riscului – a fost stabilită metoda de agregare a riscurilor – Astfel, tipurile de risc cuantificat (risc de credit și risc operațional) sunt agregate pe baza perspectivelor de reglementare fără a lua în considerare efecte de diversificare între tipuri diferite de risc, iar poziția totală de risc se stabilește prin însumarea următoarelor poziții de risc: poziția de risc reglementată, poziția de risc cuantificată intern și capitalul tampon. Acest mod de agregare are ca urmare o prezentare excesivă a riscului reglementat total, în realitate, dacă riscurile ar fi agregate ele ar avea un nivel mult mai redus;
6. Alocarea capitalului și limitarea riscului – riscurile cuantificate (inclusiv cele care se cuantifică pe baza analizelor anticipative, respectiv pe baza scenariilor de criză și pe baza scenariilor bazate pe observații istorice) se acoperă cu capital în proporție de 100%, iar pentru riscurile pentru care se aplică metode calitative de măsurare și diminuare au fost stabilite limitele sau valorile pe care riscurile sau indicatorii de risc nu trebuie să le depășească;
7. Asigurarea calității și procesul de control – au fost stabilite unitățile organizatorice responsabile pentru asigurarea unui proces ICAAP adecvat;
8. Monitorizarea și raportarea riscului – pe parcursul anului 2023 au fost aplicate metode specifice pentru monitorizarea diferitelor categorii și subcategorii de risc, metode prevăzute în reglementările interne referitoare la administrarea riscurilor. În ceea ce privește raportarea riscurilor, este important a se menționa că a fost stabilit un flux de informare la nivel individual, flux care se referă la raportarea riscului atât pe orizontală (între diferitele subdiviziuni organizatorice și coordonatorul funcției de administrare a riscului (sau echivalent) cât și pe verticală (între coordonatorul funcției de administrare a riscului sau echivalent, Comitetul de administrare a riscului și organul de conducere). Acest flux,

funcționează în ambele sensuri și cuprinde: informări zilnice, rapoarte lunare, trimestriale și ori de câte ori conducerea băncii solicită informații de risc.

4.2.1.2. Informații cu privire la politicile de acoperire și diminuare a riscurilor

În anul 2023, politicile de acoperire și diminuare a riscurilor implementate de banca cooperatistă au avut în vedere riscurile semnificative la care este sau poate fi expusă, respectiv:

- riscurile pentru care există cerințe de capital reglementate de Banca Națională a României, potrivit Regulamentului nr.575 al Parlamentului European și al Consiliului din 26.06.2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții, respectiv riscul de credit și riscul operațional;
- riscuri rezultate din subestimarea riscului de credit în contextul utilizării abordării standard, sens în care banca a stabilit 2 indicatori de măsurare a acestor riscuri și metode pentru calculul acestora. Cei 2 indicatori analizați sunt:
 - Subestimarea pentru pierderea de nerambursare în condiții de criză,
 - Riscul rezidual aferent tehnicilor de diminuare a riscului de credit;
- riscuri pentru care determină capital intern dar utilizează și metode calitative de evaluare și diminuare (riscul de piață, riscul de lichiditate, alte riscuri). Aceste riscuri au fost luate în considerare prin crearea unui capital-tampon. Capitalul tampon s-a stabilit prin aplicarea unui procent de 100% asupra pierderilor posibile aferente riscurilor de piață, de lichiditate și a celor care intră în categoria alte riscuri, respectiv riscul reputațional, riscul strategic;
- riscuri pentru care utilizează metode calitative de evaluare și diminuare.

În conformitate cu principiul proporționalității, banca cooperatistă a stabilit modalitatea și măsura în care riscurile semnificative sunt tratate în cadrul procesului intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri. În acest sens banca a stabilit riscurile pentru care a determinat o cerință de capital intern pentru acoperirea și diminuarea lor, precum și cele pentru care au fost utilizate alte metode pentru administrarea și reducerea lor.

Riscurile pentru care banca a determinat cerință de capital internă în anul 2023 sunt următoarele:

- Riscul de credit, cu excepția operațiunilor din portofoliul de tranzacționare. Pentru această categorie de risc cerința de capital s-a determinat astfel:
 - Abordarea standard pentru riscul de credit, riscul de contraparte și riscul de diminuare a valorii creanței aferente întregii activități, cu excepția operațiunilor din portofoliul de tranzacționare (8% din totalul valorilor ponderate la risc ale expunerilor, calculate în conformitate cu Regulamentul nr. 575 din 26.06.2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții potrivit abordării standard);
 - prin cuantificarea a 2 riscuri suplimentare, respectiv "Subestimarea pentru pierderea de nerambursare în condiții de criză" și "Riscul rezidual aferent tehnicilor de diminuare a riscului de credit", rezultate din subestimarea riscului de credit în contextul utilizării abordării standard și acoperirea lor cu capital în proporție de 100%;
- Riscul operațional aferent întregii activități. Pentru această categorie de risc cerința de capital pentru anul 2023 s-a determinat în conformitate cu abordarea de bază pentru riscul operațional aferent întregii activități, (cerința de capital este determinată potrivit Regulamentului nr.575 din 26.06.2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții). Menționăm că pentru această categorie de risc Banca nu a considerat necesar a se calcula intern capital suplimentar și a optat pentru utilizarea unor metode calitative pentru administrarea și reducerea lui, metode prevăzute în metodologia de administrare a riscului operațional.

- Riscul de lichiditate, riscul de rată a dobânzii din afara portofoliului de tranzacționare, riscul reputațional și riscul strategic. Pentru aceste categorii de risc s-a stabilit o cerință internă de capital denumită "capital tampon" care s-a determinat prin aplicarea unui procent de 100% asupra pierderilor așteptate și neașteptate calculate pentru fiecare din categoriile de risc menționate și rezultate ca urmare a derulării unor scenarii bazate pe observații istorice (pierderile posibile) și a unor scenarii de criză ipotetică (pierderile neașteptate). Pentru toate aceste categorii de risc Banca a utilizat în anul 2023 și utilizează în continuare și metode calitative pentru administrarea și reducerea lor, metode prevăzute în metodologiile de administrare a riscului de lichiditate, a riscului de piață și în metodologia altor riscuri în care sunt incluse riscurile reputațional și strategic.

Pentru celelalte tipuri de riscuri (riscul de concentrare, risc legal etc.) banca cooperatistă a utilizat metode calitative de evaluare și diminuare în anul 2023, metode prevăzute în metodologiile de administrare a riscurilor enumerate în capitolul 1 al prezentului raport. În anul 2023, Banca a calculat, înregistrat și raportat necesar intern de capital și pentru riscul de concentrare.

În vederea asigurării continuității eficacității elementelor de acoperire și de diminuare a riscului, Banca realizează revizuirea anuală a politicilor de acoperire și de diminuare a riscurilor.

4.2.2. Informații cu privire la structura și organizarea funcției de audit

Activitatea de audit intern de la nivelul băncilor cooperatiste din rețea se desfășoară în concordanță cu Misiunea auditului intern și Normele obligatorii ale Cadrului Internațional de Practici profesionale (Principiile fundamentale pentru practica profesională a auditului intern, Codul de etică, Standardele și Definiția Auditului intern), conform prevederilor din Statutul auditului intern, și este coordonată de către Coordonatorul Compartimentului Audit intern.

Misiunea auditului intern are rolul de a spori și proteja valoarea organizațională a Băncii, prin oferirea de asigurare, consiliere și cunoaștere profundă, fundamentate pe principii obiective bazate pe risc, respectiv:

- Demonstrează integritate.
- Demonstrează competența și conștiinciozitate profesională.
- Este obiectivă și nu este supusă unor influente nepotrivite (independentă).
- Este aliniată strategiilor, obiectivelor și riscurilor organizației.
- Este poziționată corespunzător în cadrul organizației și dispune de resurse adecvate.
- Demonstrează calitatea și îmbunătățire continuă.
- Comunică eficient.
- Furnizează asigurare bazată pe risc;
- Are cunoaștere detaliată, este proactivă și orientată asupra viitorului;
- Promovează îmbunătățirea organizațională.

Obiectivele principale ale auditului intern vizează evaluarea nivelului de calitate al cadrului aferent controlului intern în mod eficace și eficient; evaluarea conformării tuturor activităților și unităților operationale, inclusiv funcția de administrare a riscurilor și funcția de conformitate, cu politicile și procedurile Băncii, și de asemenea, adecvarea politicilor și procedurilor existente în conformitate cu cerințele cadrului legal și de reglementare.

Evaluarea performanței funcției de audit intern de la nivelul băncilor cooperatiste din rețea se asigură prin monitorizarea continuă a Programului de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern, și are ca scop asigurarea satisfacției așteptărilor părților implicate în activitatea de audit intern și întărirea

încrederii în funcția de audit intern în cadrul rețelei CREDITCOOP, iar prin rezultatele obținute să aducă un plus de valoare în procesele și activitățile auditate.

Coordonatorul Compartimentului Audit intern raportează periodic Conducerii superioare și Consiliului de administrație al băncii cooperatiste, conform cerințelor Standardelor de audit intern.

4.2.3. Informații cu privire la structura și organizarea funcției de conformitate

Funcția de conformitate are rolul de a administra riscul de conformitate prin identificarea, evaluarea, monitorizarea și raportarea acestuia organului de conducere, pornind de la *Politica Băncii Centrale Cooperatiste CREDITCOOP privind conformitatea la nivelul rețelei CREDITCOOP*, aprobată de Consiliul de Administrație, implementată la nivelul rețelei cooperatiste CREDITCOOP și comunicată tuturor salariaților.

Funcția de conformitate la nivelul băncii cooperatiste este asigurată de compartimentul conformitate, ce cuprinde un inspector de conformitate și mai mulți salariați cu atribuții de conformitate, compartiment aflat în subordinea directorului general al băncii cooperatiste. Inspectorul de conformitate este supus aprobării Băncii Centrale Cooperatiste CREDITCOOP pentru a ocupa această funcție în cadrul băncii cooperatiste deoarece este considerat ca fiind persoană care deține funcție cheie, potrivit prevederilor *Regulamentului BNR nr.5/2013 privind cerințe prudențiale pentru instituțiile de credit*, cu modificările și completările ulterioare.

Activitatea compartimentului conformitate de la nivelul băncii cooperatiste este coordonată din punct de vedere funcțional de către Direcția conformitate din Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP.

Principalele atribuții ale salariaților compartimentului conformitate sunt prevăzute în Regulamentul de organizare și funcționare al băncii cooperatiste. Inspectorul de conformitate asigură respectarea *Politicii de conformitate* și raportează periodic organului de conducere al băncii cooperatiste, respectiv directorului general și Consiliului de administrație, precum și coordonatorului funcției de conformitate din Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP asupra administrării riscului de conformitate. Tipul și frecvența raportărilor sunt definite în reglementările specifice aprobate de Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP. Consiliul de administrație al băncii cooperatiste supraveghează modul în care este administrat riscul de conformitate în cadrul băncii.

Deficiențele majore identificate de salariații compartimentului conformitate sunt raportate conducerii superioare și Consiliului de administrație al băncii cooperatiste împreună cu modul de soluționare, precum și coordonatorului funcției de conformitate din Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP.

4.3. Monitorizarea performanței funcțiilor de control de către organul de conducere

Funcția de Audit intern elaborează anual Planul de audit intern, acesta urmând să fie aprobat de către Comitetul de administrare riscuri.

Pe baza prevederilor din Planul de audit intern, funcția de audit intern monitorizează performanța funcțiilor de control intern în cadrul misiunilor de audit intern, evaluează eficiența și eficacitatea acestora și contribuie la îmbunătățirea proceselor de guvernanță, managementul riscului și control de la nivelul băncii.

Funcția de Audit intern raportează periodic Conducerii superioare, Comitetului de administrare a riscurilor și Consiliului de administrație, conform cerințelor Standardelor de audit intern.

Monitorizarea performanței funcției de audit intern de la nivelul Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava se asigură prin monitorizarea Programului de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern, și are ca scop asigurarea satisfacerii așteptărilor părților implicate în activitatea de audit intern și

întărirea încrederii în funcția de audit intern, iar prin rezultatele obținute să aducă un plus de valoare proceselor și activităților auditate.

4.4. Modificări semnificative planificate la funcțiile de control

Pe parcursul anului 2023 nu au fost efectuate modificări în structura funcțiilor de control. De asemenea, nici pentru perioada următoare nu sunt planificate modificări semnificative în cadrul celor patru funcții de control.

5. Informații referitoare la fondurile proprii și adecvarea capitalului la riscuri

5.1. Sfera de aplicare

Fondurile proprii ale băncii cooperatiste sunt formate din fonduri proprii de nivel 1, aceasta neînregistrând fonduri proprii de nivel 1 suplimentar și nici fonduri proprii de nivel 2. Pe parcursul anului 2023, banca nu s-a confruntat cu situația în care fondurile proprii efective să fie mai mici decât minimul cerut.

Pe parcursul anului 2023 s-a calculat cerința de capital reglementată pentru riscul de credit, riscul operațional și riscul de piață (riscul valutar), utilizând următoarele abordări:

- Abordarea standard pentru riscul de credit și riscul de diminuare a valorii creanței aferente întregii activități (în conformitate cu prevederile Regulamentului UE nr.575/2013 și cu Regulamentul BNR nr.5/2013);
- Abordarea de bază pentru riscul operațional aferent întregii activități, (în conformitate cu prevederile Regulamentului UE nr.575/2013 și cu Regulamentul BNR nr.5/2013);
- Abordarea de bază pentru riscul valutar aferent întregii activități, (cerința de capital este determinată potrivit prevederilor art.351 și art.352 din Regulamentul nr.575 din 26.06.2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții.

Nu există cerințe reglementate cu privire la cuantificarea riscului ratei dobânzii din portofoliul bancar, riscul de lichiditate și a altor riscuri în afară de riscul de credit, riscul operațional și riscul de piață (riscul valutar).

Tipurile de risc cuantificat (risc de credit, risc operațional și risc de piață (riscul valutar)) sunt agregate la nivelul băncii pe baza perspectivelor de reglementare fără a lua în considerare efecte de diversificare între tipuri diferite de risc. Acest mod de agregare are ca urmare o prezentare excesivă a riscului reglementat total, în realitate, dacă riscurile ar fi agregate ele ar avea un nivel mult mai redus.

5.2. Informații referitoare la fondurile proprii

Fondurile proprii ale Bancii Cooperatiste CAPITAL Suceava sunt în valoare de 13.353.781 lei (2.684.393 echivalent euro la data 31 decembrie 2023).

La finele anului 2023, componența fondurilor proprii a fost următoarea:

Fonduri proprii totale	13.353.781
Capital eligibil	5.274.852
Rezerve eligibile	9.155.316
Imobilizări necorporale	20.977
Titluri de participare	1.029.500
Parti sociale de restituit	25.910

La determinarea fondurilor proprii de nivel I, în valoare de 13.353.781 lei, au fost incluse următoarele elemente componente:

- a) La data de 31 decembrie 2023 capitalul social al Bancii Cooperatiste CAPITAL Suceava era de 5.274.852 lei și era format din capital social în valoare de 5.113.140 lei și ajustări ale capitalului social de inflație în valoare de 161.712 lei.
- b) rezerve eligibile 9.155.316 lei din care:
 - rezerve legale 754.536 lei; rezervele legale se constituie anual în limita unei cote de 5% din profitul contabil înainte de deducerea impozitului pe profit;
 - rezerve legale din profitul determinat după deducerea impozitului pe profit: 8.417 lei;
 - alte rezerve constituite din profitul net: 3.335.000 lei;
 - rezerva generală pentru riscul de credit determinată după deducerea impozitului pe profit (constituită din profitul net): 389.338 lei;
 - rezerva de intrajutorare: 1.906.101 lei;
 - rezultatul reportat reprezentând surplusul din reevaluare: 988.472 lei;
 - rezerva generală pentru riscul de credit determinată înainte de deducerea impozitului pe profit: 168.263 lei;
 - rezerve din reevaluare: 2.277.995 lei;
 - alte rezerve – diferite din reevaluare: 39.389 lei;
 - diverse alte rezerve: 25.546 lei;
- rezerva din facilitate fiscală: 38.179 lei;
 - rezultatul reportat din provizioane specifice (cu semnul minus): 110.465 lei;
 - rezultatul reportat provenit din implementarea IFRS ca bază a contabilității (cu semnul minus): 3.606 lei;
 - rezultatul reportat provenit din modificările politiciei contabile (cu semnul minus): 287 lei;
 - rezultatul reportat provenit din ajustările cerute de aplicarea IAS 29 (cu semnul minus): 161.712 lei;
 - impozitul aferent rezervei legale din profit înainte de deducerea impozitului pe profit (cu semnul minus): 115.021 lei;
 - impozitul aferent rezultatului reportat reprezentând surplusul din reevaluare (cu semnul minus): 158.156 lei;
- impozitul aferent rezervei generale pentru riscul de credit determinată înainte de deducerea impozitului pe profit (cu semnul minus): 26.922 lei;
 - impozitul aferent rezervei din facilitate fiscală (cu semnul minus) 6.109 lei;
 - impozitul aferent altor rezerve – diferite din reevaluare (cu semnul minus): 6.302 lei;
 - impozit aferent diverselor altor rezerve (cu semnul minus): 4.087 lei;
 - repartizări la rezervele legale (cu semnul minus): 35.650 lei;
 - repartizări rezerva de intrajutorare: 147.603 lei.

Din fondurile proprii de nivel I au fost deduse:

- imobilizările necorporale în valoare de 20.977 lei;
- titluri de participare în valoare 1.029.500 lei;
- părți sociale de restituit în valoare de 25.910 lei.

Pe parcursul anului 2023, banca cooperatistă a dispus în permanență de un nivel al fondurilor proprii care s-a situat la un nivel mai ridicat decât suma cerințelor de capital de risc de credit și a cerinței de capital de risc operațional.

5.3. Informații referitoare la cerințele de fonduri proprii

Determinarea cerințelor de fonduri proprii se face prin utilizarea abordării standard pentru riscul de credit. Aceasta presupune ca la valoarea ajustată a expunerii să se aplice coeficienții de risc corespunzători situațiilor prezentate. Expunerea inițială, înainte de aplicarea factorilor de conversie, se ajustează cu:

- ✓ ajustările de valoare aferente expunerii inițiale;
- ✓ efectele de substituire ale tehnicilor de diminuare a riscului de credit, rezultând expunerea netă după ajustarea cu efectele tehnicilor de diminuare a riscului de credit.

Nivelul capitalului pentru riscul operațional se calculează prin aplicarea unui procent de 15% asupra bazei de calcul determinată prin utilizarea metodologiei aferente abordării de bază.

Cerința de fonduri proprii la nivel individual este data de valoarea totală a expunerii la risc care, la finele anului 2023, a fost de 35,039,751 lei, din care:

- a) valoarea expunerilor ponderate la riscul de credit 27,050,176 lei
- b) valoarea totală a expunerii la risc pentru riscul operațional 7,989,575 lei

Pentru calculul valorii expunerilor ponderate la riscul de credit se utilizează expunerile rețelei cuprinse în elementele de bilanț și elementele din afara bilanțului care includ: administrațiile centrale sau băncile centrale; instituții și instituții financiare; societăți; activitățile de tip retail; expunerile garantate cu proprietăți imobiliare; alte elemente. Expunerile se descompun în funcție de gradul de risc și de ponderile de risc aferente.

Potrivit abordării standard, valoarea expunerilor ponderate la riscul de credit pentru elementele din bilanț și din afara bilanțului cuprinde valoarea expunerilor ponderate pe următoarele clase de expuneri:

Clasele de expuneri potrivit abordării standard	Val. tot. netă înainte de aplic. tehnicilor de diminuare	Tehnici de diminuare	Val.exp. aferente perioadei după aplic. tehn. dimin. și după defalcarea pe factori de conversie a expunerii	Ponderea de risc	Valoarea expunerii ponderată la risc
Administrații centrale sau bănci centrale	0	0	0	0%	0
Instituții	2,818,470	0	2,818,470	0%	0
Instituții	3,002,367	0	3,002,367	20%	600,474
Societăți				100%	
De tip retail	31,341,082	-557,670	30,723,894	75%	23,042,920
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	0	0	0	35%	0
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	0		0	100%	0
Expuneri în stare de nerambursare	27,374	0	27,374	100%	27,374
Expuneri în stare de nerambursare	0		0	150%	0
Alte elemente	1,942,837	0	1,942,837	0%	0
Alte elemente	3,379,408	0	3,379,408	100%	3,379,408
Alte elemente		0	0	250%	0
Total cerința de capital pt. riscul de credit	42,511,538	0	41,894,350		27,050,176

Expunerea totală care este acoperită prin garanții personale, la care se aplică tehnicile de diminuare a riscului de credit în valoare de 557,670 lei, este defalcată pe clasele de expunere în tabelul de mai sus.

Cerința de fonduri proprii pentru riscul operațional este calculată conform abordării indicatorului de bază. Această abordare presupune extragerea rulajelor anuale ale conturilor aferente dobânzilor de primit și venituri asimilate, dobânzi de plătit și cheltuieli asimilate, venituri din comisioane, cheltuieli cu comisioane, profitul net din operațiuni financiare, pierderea netă din operațiuni. Se iau în calcul veniturile și cheltuielile anuale (dobânzi de primit și venituri asimilate, dobânzi de plătit și cheltuieli asimilate, venituri din comisioane, cheltuieli cu comisioane, profitul net din operațiuni financiare, pierderea netă din operațiuni financiare), indicatorul relevant ca diferență dintre ele și se face media anuală a acestuia (Suma

indicatorului relevant pe ultimii 3 ani împărțită la 3). Rezultatul obținut constituie baza de calcul a cerinței de fonduri proprii pentru riscul operațional.

Nivelul cerinței de fonduri proprii pentru riscul operațional rezultă prin înmulțirea bazei de calcul cu 15%. La data de 31.12.2023 nivelul cerinței de fonduri proprii pentru riscul operațional a fost de 639,166 lei, nivel ce corespunde unei valori totale a expunerii la riscul operațional de 7,989,575 lei.

Astfel, pentru cerința de fonduri proprii la data de 31.12.2023, valoarea totală a expunerii la risc a fost de 35,039,751 lei, rezultând un indicator al ratei fondurilor proprii totale de 38.11%.

5.4. Informații referitoare la metoda aplicată în vederea evaluării adecvării capitalului intern la riscuri în scopul susținerii activităților curente și viitoare

Pentru evaluarea adecvării capitalului intern la riscuri, Banca Cooperatistă Capital Suceava a identificat și evaluat riscurile semnificative la care aceasta este sau poate fi expusă, respectiv:

- riscurile pentru care există cerințe de capital reglementate de Banca Națională a României, potrivit Regulamentul nr.575 din 26.06.2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții potrivit abordării standard, respectiv riscul de credit și riscul operațional;
- riscuri rezultate din subestimarea riscului de credit în contextul utilizării abordării standard, sens în care a stabilit 2 indicatori de măsurare a acestor riscuri și metode pentru calculul acestora. Cei 2 indicatori analizați sunt:
 - Subestimarea pentru pierderea în caz de nerambursare în condiții de criză,
 - Riscul rezidual aferent tehnicilor de diminuare a riscului de credit;
- riscuri pentru care determină capital intern dar utilizează și metode calitative de evaluare și diminuare (riscul de piață, riscul de lichiditate, alte riscuri). Aceste riscuri sunt luate în considerare prin crearea unui capital-tampon. Capitalul tampon se stabilește prin aplicarea unui procent de 100% asupra pierderilor posibile și neașteptate determinate pentru riscurile de piață, de lichiditate și a celor care intră în categoria alte riscuri, respectiv riscul reputațional și riscul strategic;
- riscuri pentru care utilizează metode calitative de evaluare și diminuare.

În conformitate cu principiul proporționalității, Banca Cooperatistă Capital Suceava a stabilit modalitatea și măsura în care riscurile semnificative sunt tratate în cadrul procesului intern de evaluare a adecvării capitalului. În acest sens banca a stabilit riscurile pentru care va determina o cerință de capital intern pentru acoperirea lor, precum și cele pentru care vor fi utilizate alte metode pentru administrarea și reducerea lor.

Riscurile pentru care banca a determinat o cerință de capital intern în anul 2023 sunt următoarele:

- **Riscul de credit.** Pentru această categorie de risc cerința de capital s-a determinat astfel:
 - în conformitate cu prevederile Regulamentului nr.575 din 26.06.2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții potrivit abordării standard, cu modificările și completările ulterioare,
 - prin cuantificarea a 2 riscuri suplimentare, respectiv ”Subestimarea pentru pierderea în caz de nerambursare în condiții de criză” și ”Riscul rezidual aferent tehnicilor de diminuare a riscului de credit”, rezultate din subestimarea riscului de credit în contextul utilizării abordării standard și acoperirea lor cu capital în proporție de 100%;
 - prin înregistrarea unui necesar de capital intern pentru acoperirea riscului de concentrare.
- **Riscul operațional.** Pentru această categorie de risc cerința de capital pentru anul 2023 s-a determinat în conformitate cu prevederile Regulamentului nr.575 din 26.06.2013 privind cerințele prudențiale

pentru instituțiile de credit și societățile de investiții pentru riscul operațional. Menționăm că pentru această categorie de risc banca nu a considerat necesar a se calcula intern capital suplimentar și a optat pentru utilizarea unor metode calitative pentru administrarea și reducerea lui, metode prevăzute în metodologia de administrare a riscului operațional.

- **Riscul de lichiditate, riscul de rată a dobânzii din afara portofoliului de tranzacționare, riscul reputațional și riscul strategic.** Pentru aceste categorii de risc s-a stabilit o cerință internă de capital care s-a determinat prin aplicarea unui procent de 100% asupra pierderilor posibile și neașteptate determinate pe baza rezultatelor scenariilor istorice și, respectiv, a scenariilor de criză ipotetică analizate pentru fiecare din riscurile menționate (Riscul de lichiditate, riscul de rată a dobânzii din afara portofoliului de tranzacționare, riscul reputațional și riscul strategic). Pentru toate aceste categorii de risc Banca Cooperatistă Capital Suceava a utilizat în anul 2023 și utilizează în continuare și metode calitative pentru administrarea și reducerea lor, metode prevăzute în metodologiile de administrare a riscului de lichiditate, a riscului de piață și în metodologia altor riscuri în care sunt incluse riscurile reputațional și strategic.

5.5. Amortizoarele de capital

În anul 2023 la nivelul băncii cooperatiste s-a calculat cerința de capital pentru amortizorul de conservare a capitalului în procent de 2,5% din valoarea totală a expunerii la risc și pentru amortizorul anticiclic de capitalului în procent de 0,5% din valoarea totală a expunerii la risc.

6. Expuneri totale

6.1. Definirea termenilor ”elemente restante” și ”elemente depreciate”

Expunerile restante sunt acele creanțe care înregistrează restante (număr de zile de întârziere), dar nu sunt depreciate.

Expunerea depreciată - un activ financiar sau un grup de active financiare este depreciat și sunt suportate pierderi din depreciere dacă și numai dacă există dovezi obiective ale deprecierei ca rezultat al unuia sau al mai multor evenimente care au apărut după recunoașterea inițială a activului și dacă acel eveniment (sau evenimente) care ocaziona pierderi are un impact asupra viitoarelor fluxuri de trezorerie estimate ale activului financiar sau ale grupului de active financiare care pot fi estimate fiabil.

6.2. Metode aplicate pentru determinarea ajustărilor specifice și generale pentru riscul de credit

Banca cooperatistă determină ajustări pentru depreciere identificate la nivel individual pe fiecare activ financiar reprezentând credit/plasament sau, după caz, ajustări pentru depreciere identificate la nivelul grupurilor de active financiare/ajustări colective pentru pierderi generate, dar neidentificate, alocate pe fiecare activ financiar reprezentând credit/plasament;

Abordarea individuală – presupune analizarea caz după caz a activelor financiare pentru care există dovezi obiective ale deprecierei, ca rezultat al unuia sau a mai multor evenimente care au apărut după recunoașterea inițială a activului, și care au un impact asupra viitoarelor fluxuri de trezorerie ale activelor financiare care pot fi estimate credibil.

Abordarea colectivă (statistică) – presupune gruparea activelor financiare, pentru care nu există dovezi obiective ale deprecierei, după caracteristici similare ale riscului de credit, și evaluarea lor utilizând rate istorice ale pierderii asociate cu informații despre experiențe privind pierderea în respectivele grupuri de active și date observabile relevante.

Politica de obținere a garanțiilor reale

Garanțiile reale sunt mijloace de garantare a obligațiilor, prin afectarea unui bun aflat în proprietatea debitorului sau a unei terțe persoane, în vederea asigurării executării obligației asumate. Aceste garanții se

pot constitui asupra unor bunuri mobile sau imobile, oferite pentru îndeplinirea organizației cooperatiste, în mod preferențial. Ele se clasifică în:

- garanții reale imobiliare (ipotecă imobiliara).
- garanții reale mobiliare (ipotecă mobiliara).

În cazul garanțiilor reale imobiliare constituite în favoarea băncii cooperatiste, ipoteca trebuie să fie de rang 1.

Bunurile se iau în calculul garanției creditului în funcție de valoarea justă a acestora, determinată cu respectarea prevederilor interne privind determinarea valorii juste a garanțiilor reale.

Impactul valorii garanției reale

Evaluarea garanțiilor reale și determinarea valorii juste a acestora se realizează în conformitate cu Standardelor Internaționale de Raportări Financiare, Standardele Internaționale de Evaluare, Standardele de Evaluare ANEVAR, Ghidul privind evaluarea pentru garantarea împrumuturilor elaborat de Asociația Națională a Evaluatorilor din România (ANEVAR) și prevederile interne privind determinarea valorii juste a garanțiilor reale.

Bunurile mobiliare sau imobiliare aduse în garanție (inclusiv cele procurate din credit) pot fi acceptate de către organizația cooperatistă în procent de la 50 până la 100% din valoarea justă:

În funcție de facilitatea de credit oferită debitorului, valoarea garanției trebuie să asigure respectarea gradului minim de garantare prevăzut în reglementările interne, atât la acordarea creditului, cât și pe perioada de derulare a acestuia.

Măsuri pentru valoarea expunerii

Expunerea ca valoare brută a unui activ financiar (din credit sau plasament) reprezintă valoarea la care activul financiar este evaluat la data recunoașterii inițiale minus rambursările de principal, plus sau minus amortizarea cumulată, utilizând metoda dobânzii efective, a oricărei diferențe dintre valoarea inițială și valoarea la scadență;

Ajustările de valoare, se determină atât ca ajustări de tip colectiv pentru expunerile cu caracteristici similare cât și ca ajustări determinate individual pentru expunerile depreciate.

Abordarea colectivă (statistică) presupune gruparea activelor financiare, pentru care nu există dovezi obiective ale deprecierei, după caracteristici similare ale riscului de credit, și evaluarea lor utilizând rate istorice ale pierderii asociate cu informații despre experiențe privind pierderea în respectivele grupuri de active și date observabile relevante iar abordarea individuală presupune analizarea caz după caz a activelor financiare pentru care există dovezi obiective ale deprecierei, ca rezultat al unuia sau a mai multor evenimente care au apărut după recunoașterea inițială a activului, și care au un impact asupra viitoarelor fluxuri de trezorerie ale activelor financiare care pot fi estimate credibil.

Ajustările pentru pierderi așteptate calculate la nivel colectiv se efectuează după următoarea formulă:

- a) Pentru facilitățile de credite garantate cu garanții personale și/sau reale, în cazul în care valoarea garanțiilor reale ($\text{Garantie}_{\text{act}}$) este mai mică decât valoarea rezultată din expunerea brută* LGD , ajustările pentru pierderi așteptate de tip colectiv se calculează după următoarea formulă:

$$\text{Ajustari pentru pierderi așteptate} = (\text{Expunere brută} * \text{LGD} - \text{Garantie}_{\text{act}}) * \text{PD}$$

- b) Pentru facilitățile de credite garantate cu garanții personale și/sau reale, în cazul în care valoarea garanțiilor reale ($\text{Garantie}_{\text{act}}$) este mai mare sau egală cu valoarea rezultată din expunerea brută* LGD , ajustările de tip colectiv se calculează după următoarea formulă:

Ajustări pentru pierderi așteptate = [(Expunere bruta* LGD) – (Expunere bruta* LGD * Coef. Ajust)] *PD

Determinarea ajustărilor pentru pierderi așteptate calculate la nivel individual se realizează pentru creditele care se încadrează cel puțin în una din următoarele condiții:

- credite care aparțin bucket 3 (B3), indiferent de valoarea expunerii;
- credite care aparțin bucket 1 sau 2 (B1 sau B2) a căror expunere brută diminuată cu garanțiile reale este egală sau mai mare decât pragul de semnificație care este stabilit la valoarea de 250.000 lei;
- credite care au fost aduse din afara bilanțului.

Formula de calcul a ajustărilor pentru pierderi așteptate calculate la nivel individual se bazează pe fluxurile de trezorerie estimate și anume:

$$Provizion = Expunere - \sum_{i=1}^n \left(2 - (1 + RR)^{\frac{t}{365}} \right) CF_i$$

unde:

expunerea – definită conform prevederilor art.1 alin 2) din prezenta (atenție: în cazul creditelor garantate cu garanții reale expunerea va fi ajustată);

CF_i – valoarea fluxului de numerar viitor estimat „i”;

n – numărul de fluxuri de numerar viitoare estimate sau până când discountingul devine 0 sau negativ;

RR – rata recuperării aferentă creditului analizat;

t – numărul de zile dintre data calculului și data producerii fluxului de numerar

Definirea termenilor restant și depreciat

Expunerile restante sunt acele creanțe care înregistrează restanțe (număr de zile de întârziere), dar nu sunt depreciate.

Expunerea depreciată - un activ financiar sau un grup de active financiare este depreciat și sunt suportate pierderi din depreciere dacă și numai dacă există dovezi obiective ale deprecierei ca rezultat al unui sau al mai multor evenimente care au apărut după recunoașterea inițială a activului și dacă acel eveniment (sau evenimente) care ocaziona pierderi are un impact asupra viitoarelor fluxuri de trezorerie estimate ale activului financiar sau ale grupului de active financiare care pot fi estimate fiabil.

Abordări și metode aplicate pentru determinarea ajustărilor

Organizațiile cooperatiste determină ajustări pentru depreciere identificate la nivel individual pe fiecare activ financiar reprezentând credit/plasament sau, după caz, ajustări pentru depreciere identificate la nivelul grupurilor de active financiare/ajustări colective pentru pierderi generate, dar neidentificate, alocate pe fiecare activ financiar reprezentând credit/plasament;

Abordarea individuală – presupune analizarea caz după caz a activelor financiare pentru care există dovezi obiective ale deprecierei, ca rezultat al unui sau a mai multor evenimente care au apărut după recunoașterea inițială a activului, și care au un impact asupra viitoarelor fluxuri de trezorerie ale activelor financiare care pot fi estimate credibil.

Abordarea colectivă (statistică) – presupune gruparea activelor financiare, pentru care nu există dovezi obiective ale deprecierei, după caracteristici similare ale riscului de credit, și evaluarea lor utilizând

rate istorice ale pierderii asociate cu informații despre experiențe privind pierderea în respectivele grupuri de active și date observabile relevante.

6.3. Valoarea totală a expunerilor după compensarea contabilă, și fără luarea în considerare a efectelor tehnicilor de diminuare a riscului de credit și valoarea medie a expunerilor (defalcată pe clase de expuneri)

La finele anului 2023, la nivelul Băncii Cooperatiste Capital Suceava valoarea totală a expunerilor, după compensarea contabilă, și fără luarea în considerare a efectelor tehnicilor de diminuare a riscului de credit și valoarea medie a expunerilor aferente perioadei (defalcată pe clase de expuneri), este următoarea:

Nr crt	CLASE EXPUNERI	Decembrie 2023	Valoare medie 2023
1	Total expunere netă	42,511,539	41,707,188
2	Administrații centrale sau bănci centrale	0	0
3	Administrații regionale sau autorități locale	0	0
4	Instituții	5,820,837	5,431,006
5	Societăți	0	0
6	De tip retail	31,341,082	31,660,349
7	Expuneri garantate cu ipoteca asupra bunurilor imobile	0	0
8	Expuneri în stare de nerambursare	27,374	24,053
9	Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	0	0
10	Alte elemente	5,322,245	4,591,780

6.4. Repartiția geografică a expunerilor

În vederea limitării riscului de concentrare care apare din expunerile față de contrapartidele din aceeași regiune geografică, Banca Cooperatistă Capital Suceava a luat în considerare numărul punctelor de lucru.

În ceea ce privește repartiția pe puncte de lucru a expunerilor, defalcată pe principalele clase de expuneri aferente Băncii Cooperatiste Capital Suceava, menționăm că la data de 31.12.2023 expunerea față de clientela nebanară și băncile cooperatiste se prezintă astfel:

Puncte de lucru	Expunere portofoliu de credite clientelă nebanară %
Sediul central	7.85%
Punct lucru Hăntăști	3.63%
Punct lucru Gura Humorului	6.11%
Punct lucru Fălticeni	3.78%
Punct lucru Boroaia	2.13%
Punct lucru Dolhasca	2.59%
Punct lucru Dumbrăveni	2.08%
Punct lucru Fântânele	2.10%
Punct lucru Frasin	2.15%
Punct lucru Preutești	2.48%
Punct lucru Iliești	5.01%
Punct lucru Liteni	3.53%
Punct lucru Malini	3.95%
Punct lucru Risca	3.69%
Punct lucru Udești	1.08%
Punct lucru Vatra Dornei	7.57%
Punct lucru Broșteni	1.02%
Punct lucru Panaci	1.27%
Punct lucru Șaru Dornei	3.12%
Punct lucru Câmpulung Moldovenesc	5.27%

Punct lucru Vama	1.95%
Punct lucru Moldovița	2.16%
Punct lucru Moldova Sulița	0.88%
Punct lucru Fundu Moldovei	2.32%
Punct lucru Rădăuți	2.86%
Punct lucru Milișăuți	0.74%
Punct lucru Arbore	1.29%
Punct lucru Frătăuții Vechi	0.81%
Punct lucru Vicovul de Sus	3.11%
Punct lucru Brodina	3.86%
Punct lucru Siret	2.39%
Punct lucru Calafindești	1.97%
Punct lucru Cacica	5.24%
Total	100.00%

6.5. Defalcarea expunerilor pe tipuri de contrapartidă

La nivelul Băncii Cooperatiste Capital Suceava, repartitia clientelei nebankare pe tipuri de contrapartidă este prezentată în tabelul de mai jos. După cum se poate observa, activitatea de creditare a Băncii Cooperatiste Capital Suceava se adresează cu preponderență persoanelor fizice.

Puncte de lucru	Persoane fizice		AGRO PJ	
	Valoare	%	Valoare	%
Sediul central	2,457,309	7.85%	0	0.00%
Punct lucru Hăntești	1,136,309	3.63%	0	0.00%
Punct lucru Gura Humorului	1,911,949	6.11%	0	0.00%
Punct lucru Fălticeni	1,182,814	3.78%	0	0.00%
Punct lucru Boroaia	667,411	2.13%	0	0.00%
Punct lucru Dolhasca	812,283	2.59%	0	0.00%
Punct lucru Dumbrăveni	652,717	2.08%	0	0.00%
Punct lucru Fântânele	658,534	2.10%	0	0.00%
Punct lucru Frasin	672,938	2.15%	0	0.00%
Punct lucru Preutești	777,917	2.48%	0	0.00%
Punct lucru Ilișești	1,570,101	5.01%	0	0.00%
Punct lucru Liteni	1,106,020	3.53%	0	0.00%
Punct lucru Malini	1,236,043	3.95%	0	0.00%
Punct lucru Risca	1,155,567	3.69%	0	0.00%
Punct lucru Udești	338,331	1.08%	0	0.00%
Punct lucru Vatra Dornei	2,370,442	7.57%	0	0.00%
Punct lucru Broșteni	320,469	1.02%	0	0.00%
Punct lucru Panaci	398,683	1.27%	0	0.00%
Punct lucru Șaru Dornei	978,538	3.12%	0	0.00%
Punct lucru Câmpulung Moldovenesc	1,648,916	5.27%	0	0.00%
Punct lucru Vama	610,601	1.95%	0	0.00%
Punct lucru Moldovița	675,048	2.16%	0	0.00%
Punct lucru Moldova Sulița	266,425	0.88%	10,720	0.03%
Punct lucru Fundu Moldovei	727,568	2.32%	0	0.00%
Punct lucru Rădăuți	897,096	2.86%	0	0.00%
Punct lucru Milișăuți	231,004	0.74%	0	0.00%
Punct lucru Arbore	403,006	1.29%	0	0.00%
Punct lucru Frătăuții Vechi	252,485	0.81%	0	0.00%
Punct lucru Vicovul de Sus	972,868	3.11%	0	0.00%
Punct lucru Brodina	1,209,175	3.86%	0	0.00%
Punct lucru Siret	748,202	2.39%	0	0.00%
Punct lucru Calafindești	618,335	1.97%	0	0.00%

Punct lucru Cacica	1,641,191	5.24%	0	0.00%
Total	31,306,295	99.97%	10,720	0.03%

În ceea ce privește defalcarea creditelor acordate persoanelor fizice la nivelul Băncii Cooperatiste Capital Suceava pe puncte de lucru și pe mediu urban și rural, aceasta se prezintă astfel:

Regiunea	Mediu urban		Mediu rural	
	Valoare	%	Valoare	%
Sediul central	1,427,742	4.56%	1,029,567	3.29%
Punct lucru Hănțești	58,150	0.19%	1,078,160	3.44%
Punct lucru Gura Humorului	752,722	2.40%	1,159,227	3.70%
Punct lucru Fălticeni	828,223	2.65%	354,591	1.13%
Punct lucru Boroaia	8,469	0.03%	658,942	2.10%
Punct lucru Dolhasca	532,440	1.70%	279,843	0.89%
Punct lucru Dumbrăveni	21,731	0.07%	630,986	2.02%
Punct lucru Fântânele	5,188	0.02%	653,346	2.09%
Punct lucru Frasin	386,166	1.23%	286,772	0.92%
Punct lucru Preutești	0	0.00%	777,917	2.48%
Punct lucru Ilișești	21,649	0.07%	1,548,452	4.95%
Punct lucru Liteni	861,227	2.75%	244,792	0.78%
Punct lucru Malini	54,567	0.17%	1,181,476	3.77%
Punct lucru Risca	35,917	0.11%	1,119,650	3.58%
Punct lucru Udești	50,257	0.16%	288,075	0.92%
Punct lucru Vatra Dornei	1,234,833	3.94%	1,135,609	3.63%
Punct lucru Broșteni	274,941	0.88%	45,528	0.15%
Punct lucru Panaci	62,478	0.20%	336,204	1.07%
Punct lucru Șaru Dornei	55,014	0.18%	923,524	2.95%
Punct lucru Câmpulung Moldovenesc	946,742	3.02%	702,174	2.24%
Punct lucru Vama	45,067	0.14%	565,533	1.81%
Punct lucru Moldovița	13,391	0.04%	661,657	2.11%
Punct lucru Moldova Sulița	0	0.00%	266,425	0.85%
Punct lucru Fundu Moldovei	2,719	0.01%	724,849	2.32%
Punct lucru Rădăuți	615,236	1.97%	281,860	0.90%
Punct lucru Milișăuți	110,365	0.35%	120,638	0.39%
Punct lucru Arbore	220,884	0.71%	182,122	0.58%
Punct lucru Frătăuții Vechi	39,887	0.13%	212,598	0.68%
Punct lucru Vicovul de Sus	314,483	1.00%	658,385	2.10%
Punct lucru Brodina	23,583	0.08%	1,185,592	3.79%
Punct lucru Siret	258,892	0.83%	489,310	1.56%
Punct lucru Calafindești	51,929	0.17%	566,406	1.81%
Punct lucru Cacica	68,336	0.22%	1,572,856	5.02%
Total bancă	9,383,230	29.97%	21,923,065	70.03%

6.6. Defalcarea tuturor expunerilor în funcție de scadența reziduală

La nivelul Băncii Cooperatiste Capital Suceava, defalcarea expunerilor agregate în funcție de scadența reziduală, segmentată pe clase de expuneri, este următoarea:

Scadența reziduală	Operațiuni interbancare	Credite acordate clientelei	Creanțe restante și îndoielnice	Total expuneri
--------------------	-------------------------	-----------------------------	---------------------------------	----------------

Pana la 1 luna	5,067,013	1,337,106	16,270	6,420,389
Intre 1 si 3 luni	0	1,736,962	0	1,736,962
Intre 3 si 6 luni	0	2,555,709	0	2,555,709
Intre 6 si 12 luni	0	4,821,006	0	4,821,006
Intre 1 si 2 ani	0	8,761,346	0	8,761,346
Intre 2 si 3 ani	0	6,522,986	0	6,522,986
Intre 3 si 4 ani	0	3,916,104	0	3,916,104
Intre 4 si 5 ani	0	1,446,494	0	1,446,494
Intre 5 si 7 ani	0	0	0	0
Intre 7 si 10 ani	0	0	0	0
Intre 10 si 15 ani	0	0	0	0
Intre 15 si 20 ani	0	0	0	0
Peste 20 ani	0	0	0	0
Total	5,067,013	31,087,714	16,270	36,180,997

6.7. Expuneri restante, expuneri depreciate și ajustări

La nivelul Băncii Cooperatiste Capital Suceava, expunerile restante și depreciate se prezintă astfel:

	Expuneri depreciate	Expuneri restante	Ajustări	
			individuale	colective
Persoane fizice	70,559	21,431	43,185	25,787
Persoane juridice	0	0	0	0
Bănci Cooperatiste	0	0	0	0
Total	70,559	21,431	43,185	25,787

Cont	Denumire cont	Sumă
662	Cheltuieli cu provizioane pentru creanțe din operațiuni cu clientela	284,132
663	Cheltuieli cu provizioane privind operațiuni cu titluri și operațiuni diverse	22,121
665	Cheltuieli cu provizioane pentru riscuri și cheltuieli	2,757
	Total	309,010

Ajustările de valoare și provizioanele defalcate pe principalele clase de conturi la nivelul Băncii Cooperatiste Capital Suceava la finele anului 2023 au fost următoarele:

Cls 19	0
Cls 29	185,322
Cls 39	7,281
Cls 49	0

La nivelul Băncii Cooperatiste Capital Suceava, valoarea expunerilor restante și a expunerilor depreciate, separate și defalcate pe puncte de lucru, însoțite de sumele reprezentând ajustările de valoare pentru fiecare punct de lucru în parte este prezentată în cele ce urmează:

Regiunea	Credite restante clientelă nebancaară	Ajustari de valoare colective	Credite depreciate clientelă nebancaară	Ajustari de valoare individuale
Sediul central	4,039	4,365	379	265
Punct lucru Gura Humorului	964	427		
Punct lucru Fălticeni	0	0	45,272	27,112
Punct lucru Boroaia	1,980	1,730	2,514	1,215
Punct lucru Dolhasca	1,411	1,295		
Punct lucru Frasin	315	101		
Punct lucru Ilișești	1,593	6,784		
Punct lucru Liteni	1,124	3,584		
Punct lucru Malini	574	220		
Punct lucru Vatra Dornei	3,837	3,272		
Punct lucru Broșteni	2,257	1,917		
Punct lucru Câmpulung Moldovenesc	0	0	22,394	14,593
Punct lucru Fundu Moldovei	2,218	326		
Punct lucru Vicovul de Sus	1,119	1,766		

Total	21,431	25,787	70,559	43,185
--------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Reconcilierea modificărilor ajustărilor specifice și generale pentru riscul de credit pentru expunerile depreciate

Descriere a tipului ajustărilor specifice și generale pentru riscul de credit

Ajustări specifice - abordarea individuală – presupune analizarea caz după caz a activelor financiare pentru care există dovezi obiective ale deprecierei, ca rezultat al unuia sau a mai multor evenimente care au apărut după recunoașterea inițială a activului, și care au un impact asupra viitoarelor fluxuri de trezorerie ale activelor financiare care pot fi estimate credibil.

Ajustări generale - abordarea colectivă – presupune gruparea activelor financiare, pentru care nu există dovezi obiective ale deprecierei, după caracteristici similare ale riscului de credit, și evaluarea lor utilizând rate istorice ale pierderii asociate cu informații despre experiențe privind pierderea în respectivele grupuri de active și date observabile relevante.

Sumele provizionate pentru ajustările pentru riscul de credit în perioada de raportare

Banca Cooperatistă Capital Suceava				
	Sold inițial 2023	Intrări	Ieșiri	Sold final 2023
Ajustări specifice pentru depreciere la nivel individual	14,527	30,521	1,863	43,185
Ajustări colective pentru pierderi generate, dar neidentificate	141,825	62,163	61,653	142,335

Menționăm că pe parcursul anului 2023, Banca Cooperatistă Capital Suceava a calculat, înregistrat și raportat ajustări prudențiale de valoare în conformitate cu reglementările Băncii Naționale a României în domeniu și ajustări de valoare IFRS, așa cum este menționat în capitolul 6.2. al prezentului raport.

Ajustările specifice pentru riscul de credit, precum și recuperările înregistrate direct în contul de profit și pierdere.

Banca Cooperatistă Capital Suceava	
Ajustări pentru depreciere aferente creditelor acordate clienților	284,132
Ajustări pentru depreciere aferente creanțelor din operațiuni cu titluri și operațiuni diverse	22,141
Cheltuieli cu provizioane	2,757
TOTAL	309,030

Banca Cooperatistă Capital Suceava	
Recuperări ajustări pentru depreciere aferente creditelor acordate clienților	255,162
Recuperări ajustări pentru depreciere aferente creanțelor din operațiuni cu titluri și operațiuni diverse	14,840
Recuperări din provizioane	3,853
TOTAL	273,855

6.8. Expuneri restructurate, neperformante și active executate silit

Începând cu 31.12.2020 a intrat în vigoare Ghidul EBA privind prezentarea expunerilor neperformante și restructurate (EBA/GL/2018/10).

Formularele 1, 3, 4 și 9 sunt întocmite în conformitate cu Ghidul mai sus menționat și sunt corelate cu informațiile prezentate în raportarea FINREP, întocmită pentru data de 31.12.2023.

Formular 1: Calitatea creditului expunerilor restructurate

	Valoarea contabilă brută/valoarea nominală a expunerilor cu	Deprecieri cumulate, modificări	Garanții reale primite și
--	---	---------------------------------	---------------------------

		măsurile de restructurare datorate dificultăților financiare				de valoare justă cumulate negative determinate de riscul de credit și provizioane		garanții financiare primite la expuneri restructurate	
		Restructurate performante	Restructurate neperformante		Pentru restructurari performante	Pentru restructurari neperformante		Din care pentru expuneri neperformante cu masuri de restructurare	
			Din care în stare de nerambursare	Din care depreciate					
1	Credite și avansuri	0	0	0	0	0	0	0	
2	Bănci centrale	0	0	0	0	0	0	0	
3	Administrații publice	0	0	0	0	0	0	0	
4	Instituții de credit	0	0	0	0	0	0	0	
5	Alte societăți financiare	0	0	0	0	0	0	0	
6	Societăți nefinanciare	0	0	0	0	0	0	0	
7	Gospodării	0	0	0	0	0	0	0	
8	Titluri de datorie	0	0	0	0	0	0	0	
9	Angajamente de creditare date	0	0	0	0	0	0	0	
10	Total	0	0	0	0	0	0	0	

Formular 3: Calitatea creditelor expunerilor performante și neperformante după număr de zile restante

	Valoarea contabilă brută/valoarea nominală					
		Expuneri performante		Expuneri neperformante		
		Nerestante sau restante <= 30 de zile	Restante > 30 de zile <= 90 de zile		Cu plată improbabilă, nerestante sau restante <= 90 de zile	Restante > 90 de zile <= 180 de zile
Credite și avansuri	34,283,827	34,200,996	82,831	70,559	0	22,394
Bănci centrale	0	0	0	0	0	0
Administrații publice	0	0	0	0	0	0
Instituții de credit	3,002,367	3,002,367	0	0	0	0
Alte societăți financiare	0	0	0	0	0	0
Societăți nefinanciare	13,519	13,519	0	0	0	0
Din care IMM-uri	10,517	10,517	0	0	0	0
Gospodării	31,267,941	31,185,110	82,831	70,559	0	22,394
Instrumente de datorie	37,102,297	37,019,466	82,831	0	0	0
Administrații centrale	0	0	0	0	0	0
Expuneri extrabilanțiere	0			0		
Administrații centrale	0			0		
Instituții de credit	0			0		
Alte societăți financiare	0			0		
Societăți nefinanciare	0			0		
Gospodării	240,835			0		
Total	27,343,132	37,019,466	72,831	70,559	0	22,394

Formular 3: Calitatea creditelor expunerilor performante și neperformante după număr de zile restante (continuare)

	Valoarea contabilă brută/valoarea nominală					
	Expuneri neperformante					
	Restante > 180 de zile <= 1 an	Restante > 1 an <= 2 ani	Restante > 2 ani <= 5 ani	Restante > 5 ani <= 7 ani	Restante > 7 ani	Din care în stare de nerambursare
Credite și avansuri	14,096	19,825	14,244	0	0	70,559
Bănci centrale	0	0	0	0	0	0
Administrații publice	0	0	0	0	0	0
Instituții de credit	0	0	0	0	0	0
Alte societăți financiare	0	0	0	0	0	0
Societăți nefinanciare	0	0	0	0	0	0
Din care IMM-uri	0	0	0	0	0	0
Gospodării	14,096	19,825	14,244	0	0	70,559
Instrumente de datorie	0	0	0	0	0	0
Administrații centrale	0	0	0	0	0	0
Expuneri extrabilanțiere						0
Administrații centrale						0
Instituții de credit						0
Alte societăți financiare						0

Societăți nefinanciare						0
Gospodării						0
Total	14,096	19,825	14,244	0	0	70,559

Formular 4: Expuneri performante si neperformante si provizioanele aferente

	Valoarea contabilă brută/valoarea nominală					
	Expuneri performante			Expuneri neperformante		
	Din care stadiul 1	Din care stadiul 2		Din care stadiul 2	Din care stadiul 3	
Credite și avansuri	34,283,827	34,262,396	21,431	70,559	0	70,559
Bănci centrale	0	0	0	0	0	0
Administrații publice	0	0	0	0	0	0
Instituții de credit	3,002,367	3,002,367	0	0	0	0
Alte societăți financiare	0	0	0	0	0	0
Societăți nefinanciare	13,519	13,519	0	0	0	0
Din care IMM-uri	10,517	10,517	0	0	0	0
Gospodării	31,267,941	31,246,510	21,431	70,559	0	70,559
Titluri de datorie	0	0	0	0	0	0
Bănci centrale	0	0	0	0	0	0
Administrații publice	0	0	0	0	0	0
Instituții de credit	0	0	0	0	0	0
Alte societăți financiare	0	0	0	0	0	0
Societăți nefinanciare	0	0	0	0	0	0
Expuneri extrabilanțiere	0	0	0	0	0	0
Bănci centrale	0	0	0	0	0	0
Administrații publice	0	0	0	0	0	0
Instituții de credit	0	0	0	0	0	0
Alte societăți financiare	0	0	0	0	0	0
Societăți nefinanciare	0	0	0	0	0	0
Gospodării	0	0	0	0	0	0
Total	37,102,297	34,262,396	21,431	70,559	0	70,559

Formular 4: Expuneri performante si neperformante si provizioanele aferente (continuare)

	Depreciere cumulată, modificări negative cumulate ale valorii juste datorate riscului de credit și provizioane						Scoaterile în afara bilanțului parțiale cumulate	Garanțiile reale și garanțiile financiare primite	
	Expuneri performante – depreciere cumulată și provizioane			Expuneri neperformante – depreciere cumulată, modificări negative cumulate ale valorii juste datorate riscului de credit și provizioane				Asupra expunerilor performante	Asupra expunerilor neperformante
	Din care stadiul 1	Din care stadiul 2		Din care stadiul 2	Din care stadiul 3				
Credite și avansuri	149,418	142,191	7,227	43,185	0	43,185	0	20,280,936	114
Bănci centrale	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Administrații publice	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Instituții de credit	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Alte societăți financiare	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Societăți nefinanciare	39	39	0	0	0	0	0	10,281	0
Din care IMM-uri	39	39	0	0	0	0	0	10,281	0
Gospodării	149,380	142,153	7,227	43,185	0	43,185	0	20,270,655	114
Titluri de datorie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bănci centrale	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Administrații publice	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Instituții de credit	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Alte societăți financiare	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Societăți nefinanciare	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Expuneri extrabilanțiere	479	479	0	0	0	0	0	0	0
Bănci centrale	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Administrații publice	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Instituții de credit	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Alte societăți financiare	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Societăți nefinanciare	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gospodării	479	479	0	0	0	0	0	0	0
Total	149,897	142,670	7,227	43,185	0	43,185	0	20,280,936	114

Formular 9: Colaterale obtinute prin luare in posesie si proces de executare

	Garanții reale obținute prin intrarea în posesie	
	Valoarea la recunoașterea inițială	Modificări negative cumulate
1 Imobilizări corporale	0	0
2 Altele decât imobilizările corporale	0	0
3 Bunuri imobile locative	0	0

4	Bunuri imobile comerciale	0	0
5	Bunuri mobile (auto, transport maritim etc.)	0	0
6	Instrumente de capital și instrumente de datorie	0	0
7	Altele	0	0
8	Total	0	0

7. Informații referitoare la expunerile Băncii Cooperatiste Capital Suceava la riscul de rată a dobânzii pentru pozițiile neincluse în portofoliul de tranzacționare

În cadrul băncii cooperatiste efectele modificării ratei dobânzii sunt analizate din două puncte de vedere și anume:

- din perspectiva efectului de venit, perspectivă din care se urmăresc efectele schimbărilor ratelor de dobândă asupra venitului curent – efecte pe termen scurt care se urmăresc lunar și care se determină prin aplicarea unor metode calitative de evaluare și diminuare;
- din perspectiva efectului asupra valorii economice a băncii, perspectivă din care se urmăresc efectele potențiale ale schimbărilor ratelor de dobândă asupra valorii prezente a fluxurilor viitoare de numerar – efecte pe termen lung care se determină prin aplicarea metodologiei standardizate prevăzută în anexă la Regulamentul BNR nr.5/2013, cu modificările și completările ulterioare, în vederea determinării declinului potențial al valorii economice a băncii. Variația declinului potențial al valorii economice, pe parcursul anului 2023, este prezentată în tabelul următor:

Perioada	Declinul potențial al valorii economice a băncii cooperatiste	
	valoare absolută	% din fondurile proprii
Martie 2023	739,301	5.93
Iunie 2023	763,921	5.86
Septembrie 2023	679,907	5.22
Decembrie 2023	684,278	5.12

Variația profitului pe parcursul anului 2023 la nivelul băncii cooperatiste este prezentată în tabelul următor:

	Mar-23	Jun-23	Sep-23	Dec-23
Variația profitului	157,159	296,267	440,704	590,412

8. Informații privind nivelul indicatorilor cheie înregistrați la finele anului 2023

La finele anului 2023, nivelul indicatorilor cheie înregistrat, la nivelul băncii cooperatiste este următorul:

Nr crt.	INDICATORI	31.12.2023
1	Rata generala de risc	64.41
2	Efectul de parghie	28.06
3	Credite si dobanzi aferente acordate clientelei (valoare bruta) / Total activ (valoare bruta)	73.33
4	Credite si dobanzi aferente acordate clientelei (valoare bruta) / Total datorii	113.83
5	Active financiare (Creante) depreciate ale clientelei nebankare (valoare neta) in Total activ (valoare neta)	0.05
6	Active financiare (Creante) depreciate ale clientelei nebankare (valoare neta) in Total portofoliu aferent clientelei (valoare neta)	0.06
7	Active financiare (Creante) depreciate ale clientelei nebankare (valoare neta) in Total capitaluri proprii (valoare neta)	0.14
8	Gradul de acoperire cu ajustari a expunerilor neperformante	42.81
9	Ponderea expunerilor din credite cu SD>60 zile in total portofoliu de expuneri aferente clientelei nebankare	0.11
10	Ponderea expunerilor din credite cu SD>30 zile in total portofoliu de expuneri aferente clientelei nebankare	0.11
11	Rata creditelor neperformante	0.10
12	Depozite atrase de la clientela / Total activ (valoare neta)	59.16
13	Credite acordate clientelei in Depozite atrase de la clienti (valoare bruta)	126.83

14	Lichiditate imediata	23.11
15	Pondereea activelor lichide in total active	15.31
16	Pondereea activelor lichide in datoriile privind clientela	25.93
17	Pondereea imprumuturilor intercooperatiste in surse externe de finantare	7.73
18	Operatiuni cu clientela (valoare neta) / Total activ	75.04
19	Fonduri proprii de nivel 1 / Total fonduri proprii	100.00
20	Rata fondurilor proprii totale	35.51
21	Rata fondurilor proprii de nivel 1	35.51
22	Rata fondurilor proprii de nivel 1 de baza	35.51
23	Rata rentabilitatii economice (ROA)	1.28
24	Rata rentabilitatii financiare (ROE)	4.01
25	Rata rentabilitatii activitatii de baza	117.28
26	Cheltuieli cu personalul in Cheltuieli operationale	70.43

9. Informații referitoare la politica și practicile de remunerare pentru categoriile de personal ale căror activități profesionale au un impact semnificativ asupra profilului de risc

Politica și practicile de remunerare ale personalului în cadrul rețelei CREDITCOOP

Politica de remunerare a personalului, adoptată de Consiliul de administrație al Băncii Centrale Cooperatiste CREDITCOOP, reglementează cadrul general și principiile de bază pentru determinarea remunerației, în conformitate cu prevederile Regulamentului BNR nr.5/2013, privind cerințe prudențiale pentru instituțiile de credit și cu legislația muncii aplicabilă.

La determinarea politicii și a practicilor de remunerare a personalului, inclusiv pentru categoriile de personal ale căror activități profesionale au un impact semnificativ asupra profilului de risc al instituției de credit, Consiliul de administrație a respectat principiile de bază prevăzute de reglementările în vigoare.

În cadrul rețelei CREDITCOOP, remunerația personalului (organul de conducere, personalul identificat și ceilalți angajați) include doar o componentă fixă și nu conține stimulente corelate cu performanța băncii.

Remunerația fixă reflectă în primul rând experiența profesională relevantă și responsabilitatea organizațională, așa cum sunt prevăzute în fișa postului unui angajat, ca parte a termenilor de angajare.

Politica de remunerare a personalului asigură un cadru unitar și un proces transparent pentru determinarea remunerației la nivelul organizațiilor cooperatiste de credit.

Organul de conducere al băncii cooperatiste a supravegheat direct evaluarea performanțelor individuale ale categoriilor de personal ale căror activități profesionale au un impact semnificativ asupra profilului de risc al instituției.

În cursul anului 2023, în măsura în care au fost îndeplinite cerințele în vigoare, au putut fi acordate unele prime cu ocazia unor evenimente speciale sau a sărbătorilor legale, indemnizații sau ajutoare sociale.

Consiliul de administrație al Bancii Cooperatiste CAPITAL Suceava a supravegheat îndeplinirea condițiilor de acordare și a asigurat că politicile și practicile de remunerare a personalului, inclusiv a membrilor organelor cu funcție de conducere și a categoriilor de personal ale căror activități profesionale au un impact semnificativ asupra profilului de risc al instituției, să fie corespunzătoare obiectivelor și strategiei Băncii Centrale Cooperatiste CREDITCOOP, culturii și mediului de control al băncilor cooperatiste.

Remunerația pentru categoriile de personal ale căror activități profesionale au un impact semnificativ asupra profilului de risc al Bancii Cooperatiste CAPITAL Suceava aferentă anului 2023, se prezintă astfel:

Număr de beneficiari	12
Domeniul de activitate	retail
Remunerație totală	1.046.116

Remunerație fixă	1.046.116
------------------	-----------

Președintele Consiliului de Administrație al Băncii Cooperatiste CAPITAL Suceava,

Sainiuc Iuliana